

Anne Sofie Brix

Fra: £Strafferetskontoret (951s18)
Sendt: 9. september 2022 16:24
Til: Anne Sofie Brix; Rune Kistrup
Emne: VS: Til Justitsministeriet, høringssvar fra biskoppen over Viborg Stift, lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religi (STPR F2: 20

Sag: 2022-731-0103
Sagsdokument: 2568328

Fra: Mette Nielsen <MENI@KM.DK>

Sendt: 9. september 2022 13:07

Til: Justitsministeriet <jm@jm.dk>

Emne: Til Justitsministeriet, høringssvar fra biskoppen over Viborg Stift, lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religi (STPR F2: 204...

Til Justittsministeriet,

Med henvisning til høringsbrev af 6. september 2022 med høring af udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed), kan jeg oplyse, at biskop Henrik Stubkjær ingen bemærkninger har til udkastet.

Med venlig hilsen

Mette Nielsen

Bispesekret r

VIBORG STIFT

Domkirkestr de 1, 8800 Viborg

T: [8726 2170](tel:87262170)

M: [2425 2758](tel:24252758)

W: viborgstift.dk

VIBORG STIFT
EN DEL AF FOLKEKIRKEN

[Se hvordan vi behandler personoplysninger i Viborg Stift](#)

BISKOPPEN OVER HADERSLEV STIFT

Justitsministeriet

Den 13-09-2022/LCK
Sagsnr. 2022 - 26638
Akt. nr. 2053306

Udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed) – Høringsvar fra biskoppen over Haderslev Stift.

Biskoppen over Haderslev Stift har gennemgået ovennævnte udkast.

Biskoppen kan tiltræde forslaget til ændring af straffelovens § 220, og forslaget til et nyt 2. pkt.

Biskoppen kan tiltræde bemærkningernes afgrænsning af gerningspersonen "religiøs leder", samt afgrænsningen af begrebet "menighed".

Med venlig hilsen

Biskop Marianne Christiansen

P.b.v.

Lars Chr. Kjærgaard

stiftskontorchef

Anne Sofie Brix

Fra: Hanne Aaskov Paroli <HAPA@kl.dk>
Sendt: 20. september 2022 09:32
Til: £Strafferetskontoret (951s18); Anne Sofie Brix
Cc: Hanne Aaskov Paroli
Emne: Høring - Udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed) - J.nr. (2022-731-0103)

Sag: 2022-731-0103
Sagsdokument: 2580403

Til Justitsministeriet

KL har ingen bemærkninger til den fremsendte Høring - Udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed) - J.nr. (2022-731-0103)

Med venlig hilsen
Hanne Aaskov Paroli

Med venlig hilsen

Chefsekretær
Jura og EU

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København

D +45 3370 3495
E HAPA@kl.dk

T +45 3370 3370
W kl.dk

København den 15. september 2002

Vedr.: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed).

Jeres sagsnr. 2022-731-0103

Vi takker for muligheden for at afgive høringssvar til ovenstående udkast til lovforslag.

Selv om der er en vis risiko for at bevæge sig ud på en glidebane, hvis man først bevæger sig ud i at kriminalisere specifikke stillinger, som går ud over den nuværende § 220 i straffeloven, så er det vores opfattelse, at der i religiøse sammenhænge kan opstå et helt særligt tillidsforhold mellem en præst/leder og et medlem af præstens/lederens menighed. Et forhold, som fuldt kan være på niveau med forholdet mellem eksempelvis læge og patient eller psykolog og klient.

Dette kan eksempelvis opstå i sjælesorgssamtaler, men i visse religiøse miljøer også alene i kraft af lederens religiøse autoritet.

Dette særlige tillids- eller autoritetsforhold kan en præst/leder bruge til at manipulere menighedens medlemmer – som vi har set enkelte eksempler på de senere år. Som det er nu, er det ikke kriminelt at udnytte dette særlige forhold til at opnå eksempelvis samleje eller andre seksuelle ydelser. Hverken bestemmelserne i samtykkeloven eller loven om psykisk vold kan finde anvendelse på området. Forslaget lukker med andre ord et hul i den nuværende lovgivning - og derfor hilser vi det velkomment.

Det er naturligvis vigtigt, at et sådant lovindgreb ikke lægger begrænsninger på religiøse autoriteters mulighed for at indgå i forhold med en partner pågældendes menighed. Vi noterer os, at forslaget også tager højde for dette.

Mikael Wandt Laursen
Generalsekretær
mwl@frikirkenet.dk
tlf. 42 42 22 15

BISKOPPEN OVER AARHUS STIFT

Dalgas Avenue 46, 8000 Aarhus C

Telefon | 8614 5100
Mail | kmaar@km.dk
www | aarhusstift.dk

Justitsministeriet
strafferetskontoret@jm.dk
anbr@jm.dk

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed)

Den | 21. september 2022
Akt.id. | 2067308
Sagsnr. | 2022 - 26592
Ansvarlig | HWPO/jf

I har i brev af 6. september 2022 anmodet biskoppen over Aarhus Stift om en udtalelse til ovennævnte høring.

Det skal hermed meddeles, at biskop Henrik Wigh-Poulsen ingen bemærkninger har til høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed).

Med venlig hilsen

Henrik Wigh-Poulsen

Justitsministeriet**Strafferetskontoret***strafferetskontoret@jm.dk og anbr@jm.dk*

Sagsnummer 2022-731-0103

Fredericia, den 21. september 2022

Hørings svar vedrørende Udkast til Forslag til ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed)

Kirkelig Forening for den Indre Mission i Danmark takker for muligheden for at afgive hørings svar til ovenstående udkast til lovforslag. **Vi støtter forslaget ændringer af straffeloven og retsplejeloven – og dermed også den foreslåede udvidelse af det straffbare område i straffelovens § 220.** Vi er enige i, at ingen må misbruge en arbejdsmæssig, økonomisk eller behandlingsmæssig afhængighed til seksuelle krænkelse – og i det lys giver det god mening at tilføje religiøs afhængighed. Groft misbrug (jf. s51-52) er ikke acceptabelt, og en klar lovgivning på området vil også være en hjælp i kirkelig sammenhæng til at kunne gribe ind og henvise til myndighedsinstanser. Det påhviler ledere at udvise et særligt ansvar for at behandle mennesker med ordentlighed og respekt. Overgreb og magtmisbrug må aldrig blive tolereret.

Lederens magtposition medfører et særligt ansvar over for det menneske, man udøver sin magt i relation til. Hvis lederen misbruger en ulige relation, bør det være særligt skærpene for straffen i forbindelse med overgreb. Den sjælesørgeriske samtale er et eksempel på en relation, hvor et ulige forhold er til stede. Sjælesorgen kan være til stor velsignelse, men misbruges magtpositionen, kan det få alvorlige konsekvenser for den, det går ud over. Det ulige forhold kalder derfor på en særlig omhyggelighed, hvor etik og moral skal holdes højt.

I de senere år har der været grove eksempler på, at en præst/leder har (mis)brugt dette særlige tillids- eller autoritetsforhold til at manipulere menighedens medlemmer. Vi er klar over, at disse eksempler danner baggrund for den foreslåede tilføjelse. Som loven er nu, er det ikke kriminelt at udnytte dette særlige forhold til at opnå eksempelvis samleje eller andre seksuelle ydelser. Hverken bestemmelserne i samtykkeloven eller loven om psykisk vold kan finde anvendelse på området. Derfor hilser vi det velkomment, at der med forslaget lukkes et hul i den nuværende lovgivning.

Det er naturligvis vigtigt, at et sådant lovindgreb ikke lægger begrænsninger på religiøse autoriteters mulighed for at indgå i forhold med en partner i pågældendes menighed. Vi noterer os, at forslaget også tager højde for dette.

Mangel ved lovforslaget

Vi undrer os dog over, at forslagets tilføjelse angående § 220 alene angår religiøse ledere, når det grundlæggende handler om en magtrelation i forhold, hvor der kan være tale om ulige forhold i magtpositionen.

I de senere år er der blevet afsløret en lang række tilfælde af magtmisbrug og seksuelle krænkelse i politisk og sportslig sammenhæng, hvor magtfulde ledere og autoriteter på tomandshånd har udvist groft misbrug. En stramning af straffeloven med den foreslåede tilføjelse bør ikke alene rette sig mod religiøse samfund (ledere/præster), men mod ledere og magtforhold generelt.

Vi bakker som nævnt op om lovforslagets intention og konkrete ændringer, men vi vil påpege, at også dette lovforslag let får karakter af en lidt for hurtig mistænkeliggørelse for det religiøse område fra politisk side, hvor man undtager sammenlignelige magtrelationer på det politiske områder. Det er helt rimeligt at sidestille religiøse magtrelationer med andre, men lovudkastet og dets bemærkninger fremhæver religiøse relationer i særlig grad. Hvorfor denne mistænkeliggørelse og særliggørelse af religiøse ledere? Det er en usund tendens at problematisere og mistænkeliggøre religiøse forhold. Den slags marginalisering af bestemte befolkningsgrupper hører for os at se ikke til i et åbent, demokratisk samfund som det danske.

Derfor anbefaler vi, at stramningerne i lovgivningen - også tilføjelsen i § 220 - bør gælde alle ledere, uanset om det er i erhvervsliv, politik eller på det religiøse område.

Med venlig hilsen
p.v.a.

Kirkelig Forening for den Indre Mission i Danmark

Hans-Ole Bækgaard
formand
hans-ole.baekgaard@indremission.dk

Jens Medom Madsen
generalsekretær
jmm@imh.dk

Anne Sofie Brix

Fra: Jan Hempel <Jan.Hempel@politiforbundet.dk>
Sendt: 26. september 2022 10:11
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Cc: Anne Sofie Brix
Emne: VS: Høring - Udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed) J.nr. (2022-731-0103)
Vedhæftede filer: Høringsbrev (generel).pdf; Høringsliste.pdf

Sag: 2022-731-0103
Sagsdokument: 2587484

Til Justitsministeriet.

Politiforbundet har ingen bemærkninger til høringen.

Politiforbundets jr.nr. 2022-00922.

På forbundets vegne - og med venlig hilsen

Jan Hempel
Forbundssekretær

H.C. Andersens Boulevard 38
DK-1553 København V

Tlf. +45 3345 5965
E-mail mail@politiforbundet.dk

Politiforbundet passer på dine data, læs mere om vores behandling af dine oplysninger her <https://www.politiforbundet.dk/om-politiforbundet/politiforbundets-databeskyttelsespolitik>

Denne e-mail fra Politiforbundet kan indeholde fortroligt materiale. E-mailen er kun beregnet for ovennævnte modtager(e). Hvis du har modtaget e-mailen ved en fejl, beder vi dig venligst kontakte afsenderen og i øvrigt slette e-mailen, incl. eventuelle kopier og vedhæftede dokumenter.
På forhånd tak

Henvendelser kan rettes skriftligt til Politiforbundet. Der kan sendes sikkert til mail@politiforbundet.dk. Det forudsætter dog, at du selv har adgang til at sende fra sikkermail.

E-mail: strafferetskontoret@jm.dk anbr@jm.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1012 København K

26. september 2022

Sagsnr. 2022-731-0101

Høringssvar vedr. sagsnr. 2022-731-0101 vedr. forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed)

Hjælp Voldsofre har med tak modtaget indbydelse til at afgive høringssvar i anledning af forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven, og med henblik på at gennemføre initiativer mod digitale krænkelser, sidestille tilsnigelse af samleje med voldtægt, udnyttelse af religiøs afhængighed, og derforuden indføre selvstændige bestemmelser om grooming og sextortion.

Vores overordnede opfattelse er, at der er tale om et vigtigt skridt i retning af at beskytte (sårbare) personer mod seksuelle krænkelser, og derforuden gennemføre tiltrængte og relevante kriminaliseringer af seksuelle udnyttelser og krænkelser, som længe har været en realitet i det danske samfund.

Det fremsatte lovforslag synes at indeholde seks punkter, der nærmere er kommenteret nedenfor som følger:

1. Grooming

Såvel hos Sekretariatet som hos foreningens talsperson og advokat har der gennem de sidste 20 år været tiltagende sager med typisk voksne/værger, der fortæller, at deres børn har været udsat for at blive systematisk udnyttet og manipuleret af en langt ældre person, der langsomt har opbygget en usund relation, tilsyneladende med henblik på at udnytte den unge til en seksuel krænkelse.

Ordet grooming har for så vidt længe været kendt i straffesystemet. Foreningens advokat har ved adskillige lejligheder drøftet problematikken med anklagemyndigheden i forskellige sager med henblik på nærmere at få beskrevet selve den forudgående udnyttelse og manipulation, der har gjort det muligt for den krænkende part at udnytte barnet. Dette med henblik på, at denne proces kunne være med til at løfte bevisbyrden for det kriminelle forsæt til at begå en strafbar handling, som f.eks. en overtrædelse af straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser eller sågar overtrædelse af straffelovens § 216 om voldtægt.

HJÆLP VOLDSOFRE

Rådhusstræde 7, 1.

8900 Randers C

Tlf 8641 5900

voldsofre@voldsofre.dk

[Facebook – Hjælp Voldsofre](#)

[Instagram - hjaelpvoldsofre](#)

www.voldsofre.dk

Imidlertid har selve processen jo netop ikke været strafbar. Vi anser det for vigtigt i relation til at beskytte de sårbare unge, at der nu sker selvstændig kriminalisering af processen. Vi finder således en indførelse af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 231 for en tiltrængt modernisering af den danske straffelov. Vi har hæftet os ved det på side 11 andet sidste afsnit i lovforslaget anførte om betænelighederne ved, om der evt. er en risiko for, at fremtidige sager nu "kun" vil blive ført efter grooming bestemmelsen som følge af, at bevisbyrden for overtrædelse for forsøg på andre seksuelle forbrydelser er for vanskelige at løfte. I den forbindelse bemærkes, at vi finder det oplagt, at der i enhver situation rejses tiltale for den grovest mulige krænkelse, hvortil i øvrigt kommer, at det bestemt ikke forekommer os at være udelukket, at der kan rejses tiltale for overtrædelse af begge bestemmelser. Det er således helt oplagt, at selve groomingen i sig selv er krænkende for den forurettede, hvortil jo så kommer, at evt. forsøg på voldtægt også vil være krænkende.

Vi finder det navnlig relevant at fremhæve – som det også er anført i teksten til lovforslaget – at den unge ofte vil føle sig særligt krænket af, at de er blevet manipuleret til at tro, at de selv har været indforstået med et givent overgreb, eller måske tilmed er blevet manipuleret til selv at tage initiativ til yderligere kontakt og en eskalering af en usund (seksuel) relation.

I forhold til aldersgrænsen er vi fuldstændig enige i, at der må gælde en aldersgrænse på 18 år. Det er helt oplagt, at også 15-17-årige er børn og særligt sårbare. Hertil kommer det helt oplagte, at flere 12-14-årige, som surfer på nettet for at opnå kontakt til andre, formentlig lyver sig ældre, og således meget vel kan have udgivet sig for at være 17 år.

Vores overordnede bemærkninger er derfor, at vi bakker fuldt ud op om den foreslåede bestemmelse.

2. Beskikkelse af bistandsadvokat til ofre for grooming samt vederlagsfri rådgivning til samme forud for evt. politianmeldelse

Vi finder det kun rimeligt, at ofre for grooming skal have lejlighed til at få beskikket en bistandsadvokat – også selvom der evt. ikke efterforskes en sag om forsøg på voldtægt eller andre egentlige seksuelle krænkelser.

Vi finder det meget interessant, at man har lagt op til at udvide ordningen med vederlagsfri rådgivning til ofre forud for en evt. politianmeldelse. Foreningen har i sagens natur ikke selv haft erfaringer med denne forudgående rådgivning, men det har foreningens talsperson, advokat Helle Hald, der ligeledes er praktiserende advokat.

Ordningen fungerer relativt tilfredsstillende, om end det er helt oplagt, at ofre for seksuelle overgreb kan have svært ved at nøjes med en enkelt times rådgivning, da de typisk vil have brug for en opfølgning efter en telefonsamtale. Hertil kommer, at der er nogle helt konkrete udfordringer, idet den (beskikkede) bistandsadvokat rent faktisk er forpligtet til at udarbejde et aftalebrev forud for den pågældende samtale, hvilket jo helt naturligt kan afskrække flere ofre, der end ikke er indstillet på at indgå en sådan aftale relation på det tidspunkt, hvor de er i tvivl, om der skal indgives en anmeldelse for et seksuelt overgreb.

Den foreslåede ordning tilbyder børn og unge en vederlagsfri samtale, hvilket er meget positivt. I forbindelse med indførelse af selve ordningen skal man dog være opmærksom på, at det skal præciseres, om det er den unge selv, der kan indgå en aftale med en advokat, om den unge selv skal have et aftalebrev eller om den unge vil være nødsaget til at gå via sine forældre/værge, hvilket kan blokere for, at den unge

HJÆLP VOLDSOFRE

Rådhusstræde 7, 1.

8900 Randers C

Tlf 8641 5900

voldsofre@voldsofre.dk

[Facebook – Hjælp Voldsofre](#)

[Instagram - hjalpvoldsofre](#)

www.voldsofre.dk

overhovedet retter henvendelse til en (beskikket) bistandsadvokat, da det forhold, at man er udsat for grooming, ofte er forbundet med skam og flovhed overfor forældre.

Derudover bør man være opmærksom på, at en times vederlagsfri rådgivning kan være alt for lidt i forhold til en ung sårbar person, der måske tilmed nødvendigvis vil skulle tilbydes et fysisk møde.

Endelig kommer det forhold, at man skal være opmærksom på, hvilke advokater der rådgiver den unge. I hvilken forbindelse det kan oplyses, at Hjælp Voldsofres talsperson og advokat deltager i forskellige arbejdsgrupper under Justitsministeriet via Advokatsamfundet med henblik på en gennemgående drøftelse af hele bistandsadvokatsordningen.

Med disse bemærkninger ser vi dog særdeles positivt på, at der tilbydes potentielle ofre for grooming mulighed for at få en beskikket bistandsadvokat og vederlagsfri rådgivning forud for en evt. anmeldelse.

3. Kriminalisering af sextortion

Med det fremsatte lovforslag mener vi kort og godt, at man handler med "rettidig omhu". Sextortion er trods alt et relativt nyt fremkommet fænomen, og det er særdeles positivt, at man så hurtigt tager stilling til at få kriminaliseret denne forbrydelse.

Vi er således fuldstændig enig med det i lovforslaget anførte, at det skal være strafbart, hvis en gerningsperson formår en forurettet til at udføre seksuelle handlinger på sig selv. Bestemmelsen synes hensigtsmæssigt placeret i straffelovens § 225, og der er ikke bemærkninger til selve udformningen.

4. Beskyttelse af personer under 18 år mod udnyttelse af religiøs afhængighed

Vi er fuldstændig enige med Justitsministeriet i, at unge i den persongruppe, der er omfattet af straffelovens § 223, kan være særligt sårbare overfor de personer, som har en opdragende funktion for dem.

Det er således helt oplagt, at de pågældende potentielle krænkere/de voksne formentlig har en særlig adgang til at påvirke de sårbare unge i seksuel retning.

Vi henleder opmærksomheden på, at det allerede i forbindelse med lovforslag nr. 31 af 4. oktober 2017 om ændring af straffeloven, erstatningsansvarsloven m.v., er anført, at seksuelt misbrug af børn hører til nogle af de allervorste overtrædelser af straffelovens regler om seksuelle forbrydelser, og at sådanne krænkelse kan have langvarige og traumatiserende konsekvenser for barnet. Det fremgår endvidere, at andet seksuelt forhold end samleje kan være lige så indgribende for et barn som fuldblyrdet samleje.

Når det derfor tages i betragtning, at der gennem den senere tid i mediebilledet kan læses om sager, hvor børn og unge i religiøse institutioner er blevet udsat for krænkelse, der muligvis ikke svarer til anvendelsesområdet for § 223, forekommer det os fuldstændig oplagt at udvide anvendelsesområdet til også at omfatte blufærdighedskrænkelser.

Vi har ikke bemærkninger til den foreslåede udformning af bestemmelsen.

HJÆLP VOLDSOFRE

Rådhusstræde 7, 1.

8900 Randers C

Tlf 8641 5900

voldsofre@voldsofre.dk

[Facebook – Hjælp Voldsofre](#)

[Instagram - hjaelpvoldsofre](#)

www.voldsofre.dk

5. Modernisering af sprogbrug i digitale krænkelser

Vi kan indledningsvis bekræfte, at vi er enige i, at betegnelsen pornografisk indirekte kan indikere en gensidighed. Vi er ligeledes stødt på problematikken om, at begrebet børnepornografi i situationer, hvor en ung deler et foto af seksuel karakter af en anden ung, i folkemunde misvisende betegnes som værende børneporno.

Ikke desto mindre er det jo således, at der er tale om børneporno efter den nugældende bestemmelse i straffelovens § 235. Det ser vi heller ikke, at der skal laves om på med den foreslåede ændring.

Vi er enige med Justitsministeriet i, at det altid er relevant at se på modernisering af sprogbruget, og vi kan derfor fuldt ud tilslutte os, at enhver anvendelse af begrebet pornografiske fotografier, film mv. fremadrettet ændres til seksuelt materiale.

Vi har ikke bemærkninger til den konkrete udformning af det fremsatte forslag.

6. Sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt

I forbindelse med indførelsen af samtykkebaseret voldtægtslovgivning har der været et stigende fokus på den seksuelle selvbestemmelsesret. Vi anser det for at være helt naturligt, at det nu også er tid til at se på modernisering af bestemmelsen om tilsnigelse af samleje.

Indledningsvis bemærkes, at vi er enige i, at dette bør betragtes som værende voldtægt, og at det således passende kan placeres i straffelovens § 216. Vi har ikke bemærkninger til den konkrete udformning eller placeringen af bestemmelsen.

I forhold til indførelse af bestemmelsen i øvrigt vil visse organisationer formentlig anse det for at være betænkeligt, at man betragter tilsnigelse af samleje som en egentlig voldtægt, idet der terminologisk jo ikke er det kriminelle foresæt til at begå en voldtægt, hvis man "blot" tager fejl af hvilken person, man har samleje med.

Heroverfor mener vi, at hensynet til den forurettede er langt større. Vi finder det væsentligt at fremhæve, at det nødvendigvis må være den initiativtagende/penetrerende part, der bærer ansvaret for, at et gennemført samleje sker med den fornødne gensidighed med den, man er sammen med.

I den forbindelse bemærkes, at Hjælp Voldsofre og foreningens talsperson og advokat ved adskillige andre lejligheder har tilkendegivet at være fuldstændig enig i ansvarsbetragtningen som fremhævet af mindretallet i Straffelovsrådets betænkning nr. 1574/2020 om frivillighedsbaseret voldtægtsbestemmelse.

Det følger af betænkningen, at:

"Mindretallet finder, at det er afgørende, at den, der tager initiativ til samleje skal have del i "afklaringspligten", således at en ny voldtægtsbestemmelse ikke cementerer en urealistisk opfattelse af individets frie handlerum, hvor fokus, herunder det bevismæssige fokus, vil være på offerets evne til at sige fra og kommunikere dette. I stedet bør fokus være på det gensidige ønske om samleje."

HJÆLP VOLDSOFRE

Rådhusstræde 7, 1.

8900 Randers C

Tlf 8641 5900

voldsofre@voldsofre.dk

Facebook – Hjælp Voldsofre

Instagram - [hjaelpvoldsofre](#)

www.voldsofre.dk

Med disse bemærkninger skal vi blot understrege, at vi anser det for at være helt oplagt, at tilsnigelse af samleje med en person, der forveksler gerningspersonen med en anden, sidestilles med voldtægt.

Med venlig hilsen

HJÆLP VOLDSOFRE

Talsperson Helle Hald, advokat (H), partner i SIRIUS advokater

HJÆLP VOLDSOFRE

Rådhusstræde 7, 1.

8900 Randers C

Tlf 8641 5900

voldsofre@voldsofre.dk

Facebook – [Hjælp Voldsofre](#)

Instagram - [hjaelpvoldsofre](#)

www.voldsofre.dk

Anne Sofie Brix

Fra: Merete Bonde Jørgensen
Sendt: 26. september 2022 11:00
Til: £Strafferetskontoret (951s18); Anne Sofie Brix
Cc: Jakob Tjalve; Rasmus Bruun
Emne: Socialstyrelsens svar på Høring - Udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed) J.nr. (2022-731-0103)

Sag: 2022-731-0103
Sagsdokument: 2587678

Kære Anne Sofie Brix

Socialstyrelsen har modtaget Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed).

Socialstyrelsen finder lovforslaget relevant og har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Venlig hilsen

Merete Bonde Jørgensen

Specialkonsulent
Børn, Unge og Familier
Mobil +45 41 93 24 85
mbj@socialstyrelsen.dk

Socialstyrelsen

Telefon +45 72 42 37 00
www.socialstyrelsen.dk

[Sådan behandler vi dine personoplysninger](#)

LOLLAND-FALSTERS STIFT

Østre Allé 2 • 4800 Nykøbing F.

Tlf. 54 85 02 11 • Mail: lfstift@km.dk

www.lfstift.dk

Justitsministeriet
Strafferetskontoret

Dato: 27-september-2022

Dok.nr.: 2075384

Sagsbehandler: TRFP

Bispeembedet

Bemærkninger til udkast til forslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven.

Jeg har gennemgået ovenstående udkast og kan tiltræde en ændring af straffelovens § 220 samt forslaget til et nyt 2. pkt.

Med venlig hilsen

Marianne Gaarden
Biskop over Lolland-Falsters Stift

Anne Sofie Brix

Fra: Betina Møgelvang Bloch <BEBLOC@rm.dk>
Sendt: 27. september 2022 11:36
Til: £Strafferetskontoret (951s18); Anne Sofie Brix
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven

Sag: 2022-731-0103
Sagsdokument: 2589972

Kære Anne Sofie Brix

Hermed sender jeg hørings svar fra Region Midtjylland.

Bemærkninger fra vores område 'Specialområde Børn og Unge';

1. Vi bifalder forslaget om indsættelse af ny paragraf med straf for grooming jf.:
"§ 231. Den, som systematisk eller ved manipulation under udnyttelse af en på alder og erfaring beroende overlegenhed opbygger en relation til en person under 18 år med forsæt til at udsætte den pågældende for en seksuel krænkelse, straffes for grooming med bøde eller fængsel indtil 2 år."
Da vi i flere tilfælde på flere af vores institutioner har oplevet potentielle tilfælde af grooming, som ikke på daværende tidspunkt kunne anmeldes.
2. Vi bifalder den sproglige afklaring ift. gennem hele lovforslaget at ændre ordet »pornografisk« til: »seksuel«, da det giver et mere udvidet og dækkende billede af de potentielle overgreb, der kan finde sted og at det ikke længere kan forveksles med "blot" legal pornografisk materiale, som begge parter har givet samtykke til.
3. Vi ser også positivt på at det foreslås at udvide det strafbare område i straffelovens § 220 og § 225, jf. § 220, om groft misbrug af en persons arbejdsmæssige, økonomiske eller behandlings- eller plejemæssige afhængighed til at skaffe sig samleje eller andet seksuelt forhold med vedkommende. Hermed bliver vigtigheden af både det moralske og etiske ansvar hos medarbejdere og ledelse på Socialområdet understreget.
4. I forhold til dilemmaet om aldersgrænsen for straf ift. grooming jf.:
"Særligt for så vidt angår aldersgrænsen for, hvornår en straffelovsbestemmelse om grooming skal kunne finde anvendelse, bemærkes det, at det flertal i arbejdsgruppen, som anbefaler en særskilt kriminalisering af grooming, er delt på dette spørgsmål. Et flertal anbefaler således en aldersgrænse på 15 år svarende til den seksuelle lavalder, mens et mindretal anbefaler en aldersgrænse på 18 år svarende til den almindelige myndighedsalder."
Har vi desværre oplevet en række tilfælde fra vores institutioner, hvor kognitivt velfungerende unge mellem 15 og 18 år, der ikke var anbragt hos os, har manipuleret med nogle af vores anbragte unge mellem 12 og 18 år og udsat dem for en seksuel krænkelse. Derfor mener vi, at aldersgrænsen for kriminalisering af grooming skal ligge på 15 år.

Med venlig hilsen

Betina Møgelvang Bloch
Jurist

Tel. +45 51425534
bebloc@rm.dk

Socialområdet • Socialstaben
Tingvej 15B • DK-8800 Viborg

Løgumkloster, d. 26. september 2022

Høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs adfærd).

Dette høringssvar angår pkt. 2.7 Groft misbrug af religiøs afhængighed

Formålet med udvidelsen af straffelovens § 220 er, at bestemmelsen også skal angå en religiøs leders misbrug af et afhængighedsforhold mellem den religiøse leder og et medlem af menigheden til at opnå samleje. Der er tale om en skærpet regel, da den netop også kan gøres gældende, hvor menighedsmedlemmet har givet samtykke til samlejet.

Den religiøse leders rolle sidestilles hermed med terapeutens, lægens eller psykologens rolle – idet der er tale om et skærpet ansvar begrundet i en asymmetrisk relation, hvor der må formodes at være et særligt tillids- og afhængighedsforhold mellem professionsindehaveren og klienten/patienten/ menighedsmedlemmet. Netop derfor er det ikke tilstrækkeligt at der kan henvises til samtykke i forbindelse med indgåelse af samleje.

Hensigten med udvidelsen af §220 vurderes i udgangspunktet positivt, da det i alle de anførte professioner er afgørende, at fagpersonen ikke udnytter sin særlige rolle til at misbruge den af klienten/patienten/ menighedsmedlemmet udviste tillid.

Der bør imidlertid anføres, at der for præster ansat i folkekirken med det angivne kriterie ”om der betales kontingent” er tale om en meget stor menighed. Det bør derfor skærpes, at den i §220 anførte regel gælder i tilfælde, hvor der er tale om et konfidentielt forhold mellem præst og det pågældende medlem – ellers vil præstens retssikkerhed være svækket. Uden en sådan præcisering vil det i praksis ikke være muligt at kunne indgå i et forhold med en partner fra menigheden, uden at der hermed gives køb på præstens retssikkerhed.

Hans Vium Mikkelsen

Rektor, FUV

SSP-Samrådets bemærkninger til høringssvar om forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed)

SSP-Samrådet vil takke for muligheden for at afgive bemærkninger til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed).

SSP-Samrådet bakker op om at opdatere lovgivningen til at indeholde mere tidssvarende definitioner og udvidelser til at være i overensstemmelse med et hverdagsliv som i høj grad også foregår online og på sociale medier.

Hertil vil SSP-Samrådet rose det foregående arbejde for lovforslaget med inddragelse af en kompetent arbejdsgruppe.

SSP-Samrådet bakker op om alle forslagene som de er fremstillet i udkastet.

SSP-Samrådet stiller sig naturligvis til rådighed ved spørgsmål, og ser frem til at følge det videre arbejde med lovforslaget. Såfremt I måtte have spørgsmål, er I velkomne til at kontakte SSP-Samrådet på sekretariat@ssp-samraadet.dk

På vegne af SSP-Samrådet

Benny Husted
Formand

Pernille Ødegaard Skovsted
Næstformand

SSP-Samrådet

Benny Husted
Formand

Tlf.: 2325 8547

Benny.husted@skanderborg.dk

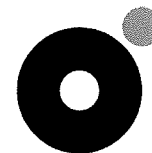
Pernille Ødegaard Skovsted
Næstformand

Tlf.: 4053 3006

pede@gentofte.dk

www.ssp-samraadet.dk

29.09.2022

Justitsministeriet,
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

København K, d. 29.09.22

Høringssvar vedrørende jeres sagsnummer: 2022-731-0103

Dansk Stalking Center takker for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed).

Dansk Stalking Center hilser samtlige tiltag i udkastet velkomment, herunder de *lavpraktiske* tiltag til den sproglige modernisering ved ændring af terminologien i straffelovens kapitel 24.

Organisationen vil dog udelukkende afgive høringssvar vedrørende nr. 6 og nr. 10, da disse sagsmæssigt er noget vi tidligere har oplevet henvendelser omkring.

Gerningsindholdet i den foreslåede ændring af både straffelovens § 225 og § 231 ligger i udgangspunktet uden for vores arbejdsområde, da der før der kan være tale om stalking, ud fra den juridiske definition, skal være etableret såkaldt *nulkontakt* mellem gerningspersonen og den forurettede.

At Dansk Stalking Center alligevel modtager henvendelser med ønske om hjælp indenfor disse sagskategorier, understreger blot for organisationen, at juridisk regulering af begge områder er nødvendigt.

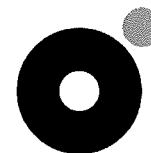
Samtidig er også oplysning til både fagpersoner og civilsamfundet nødvendigt, når der er tale om henholdsvis sextortion og grooming. Det er vores vurdering, at begge sagsområder rammer ned i en barn- og ungdomskultur, som i forvejen er præget af en internaliseret skam. En skam som kun forstærkes, skulle barnet eller den unge ikke blive mødt relevant af forældre, lærer, politi mv. Der bør sammen med lovforslaget afsættes væsentlige midler til oplysning.

Det er vigtigt for Dansk Stalking Center at understrege, at forurettede over 18 år, som udsættes for sextortion, selvsagt også har behov for at blive mødt fagligt og civilt med en bevidsthed om, at det aldrig er den forurettedes egen skyld. Igen er oplysning af fagpersoner og civilsamfund afgørende, og dette bør tænkes ind i lovforslaget.

Ad nr. 6 – udvidelse af straffelovens § 225:

Dansk Stalking Center har erfaring med henvendelser fra både piger og drenge, ofte i følgeskab af forældremyndighedsindehaver(e), samt mænd og kvinder, der har oplevet sextortion.

I disse sager har Dansk Stalking Center, hvor det er vurderet, at organisationen var det relevante tilbud, hjulpet den eller de rådsøgende med at foretage anmeldelse af henholdsvis straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser, § 260 om ulovlig tvang, § 264 a om uberettiget affotografering, § 264 d om uberettiget billeddeling og/eller § 281 om afpresning. Nogle af disse som forsøg efter straffelovens § 21.

Det bemærkes i disse sager, at selve gerningspersonens formåen til forurettedes egen udførelse af handlinger til tider er blevet forhåndsafvist som blufærdighedskrænkende, når der eksempelvis er anmeldt ulovlig tvang og blufærdighedskrænkelser.

Samtidig er selve gerningen; denne formåen, nogle gange hos de forurettede rapporteret som det mest krænkende element i forløbet, hvorfor de med den nuværende lovgivning har oplevet at stå uden mulighed for genoprejsning.

Dansk Stalking Center mener derfor, at straffelovens bestemmelse skal ændres som foreslået.

For at forurettede i disse sager opnår bedst beskyttelse og størst mulig genoprejsning, mener Dansk Stalking Center, at det er vigtigt at holde sig for øje, at straf bør ske i sammenstød med ovennævnte andre bestemmelser.

Ad nr. 10 – selvstændig kriminalisering af grooming i straffelovens § 231:

Dansk Stalking Center har et mindre antal henvendelser, hvor kontakten til barnet eller den unge har båret præg af gerningsindholdet i den foreslåede bestemmelse.

Disse har oftest ledt til (forsøg på) sextortion, hvorfor Dansk Stalking Center også her har vejledt om og foretaget anmeldelse af ovenstående bestemmelser i straffeloven samt en enkelt anmeldelse efter straffelovens § 235, stk. 1 om besiddelse af pornografisk fotografi af en person under 18 år (nuværende formulering).

Dansk Stalking Center mener derfor, at bestemmelsen skal indføres i straffeloven som foreslået.

Dansk Stalking Center mener på ovennævnte erfaringsgrundlag, hvor grooming har ført til (forsøg på) sextortion, at det er vigtigt, at straf sker i sammenstød som nævnt ovenfor.

En yderligere anbefaling fra Dansk Stalking Center skal lyde, at der revideres i lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning, således henholdsvis straffelovens § 225 og § 231 skrives ind i § 2, stk. 2, således der kan begæres tilhold på baggrund af begrundet mistanke for sextortion og grooming.

Med venlig hilsen

Lise Lise Larsen, direktør

Dansk Stalking Center

Fyens Stifts Bispeembede

Sagsb.:SAF
Sagsnr. 2022-29690

Justitsministeriet

Odense den 30. september 2022

Hørings svar fra biskoppen Fyens Stift - Udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed)

Biskoppen har gennemgået udkastet til det fremsendte lovforslag.

Biskoppen kan tiltræde udvidelsen af straffelovens § 220 med 2. pkt som omfatter en religiøs leders grove misbrug af et mellem den pågældende og et medlem af dennes menighed bestående af afhængighedsforhold.

Mange venlige hilsener

Tine Lindhardt

Anne Sofie Brix

Fra: Seksualpolitisk Forum <kontakt@seksualpolitik.dk>
Sendt: 3. oktober 2022 07:50
Til: £Strafferetskontoret (951s18); Anne Sofie Brix
Emne: Høringssvar vedr. Initiativer mod digitale krænkelser m.m.

Sag: 2022-731-0103
Sagsdokument: 2596118

Til Justitsministeriet,

Tak for tilsendte forslag til lov om ændring af straffeloven og rets- plejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed.)

Vi bakker op om forslagene.

Med venlig hilsen,
Seksualpolitisk Forum

Biskoppen over Roskilde Stift

Palæet, Stændertorvet 3 A – tlf. 4638 1920
4000 Roskilde, d. 3. oktober 2022

E-post kmros@km.dk

Akt nr.: 2081361
/BPV

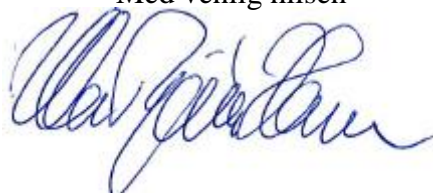
strafferetskontoret@jm.dk
anbr@jm.dk

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed) – jeres sagsnummer: 2022-731-0103.

Der henvises til Justitsministeriets e-mail af 6. september 2022 med udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed).

Jeg kan tilslutte mig forslaget.

Med venlig hilsen

Ulla Thorbjørn Hansen

Juliane Marie Centret

Center for Seksuelle Overgreb
Inge Lehmanns Vej 14 st.
2100 København Ø

Afsnit 5404

Telefon 35 45 40 85

Mail csso.rigshospitalet@regionh.dk

03.10.2022

Til strafferetskontoret@jm.dk

Til anbr@jm.dk

Center for Seksuelle Overgrebs høringsvar over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed). Sagsnr. 2022-731-0103.

Center for Seksuelle Overgreb (CSO) på Rigshospitalet har siden 2000 tilbudt tværfaglig undersøgelse og behandling inden for de medicinske, psykologiske og sociale områder i forhold til seksuelle overgreb. Herudover rummer CSO et nationalt videnscenter, der forsker i og formidler viden om seksuelle overgreb.

CSO er grundlæggende enig i alle ændringsforslagene og har blot enkelte tilføjelser.

Det glæder CSO, at tilsnigelse til samleje foreslås ligestillet med voldtægt. Erfaringen i centret med denne type af sager er, at ofrene oplever samme grad af krisereaktioner og symptomer som ofre for andre typer af voldtægt.

CSO finder det vigtigt at påpege, at forskning viser, at visse fysiske reaktioner på seksuelle stimuli kan tolkes som seksuel ophidselse, men at der i overgrebssituationer kan være tale om *arousal nonconcordance*. Det er en kropslig reaktion på stimuli, som ikke hænger sammen med lyst (Levin & van Berlo 2014)¹. Det er vigtig viden i retssager i denne type af sager, at en kropslig reaktion ikke er det samme, som at man har givet samtykke (eller har lyst). Dette gælder naturligvis alle typer af voldtægter og seksuelle overgreb.

Ved tilsnigelse til samleje er det nærliggende også at overveje tilsnigelse til at fjerne kondomet undervejs – hvad der kaldes *stealth*. I CSO mener vi, at man bør overveje også at kriminalisere dette, da det er en grov overtrædelse af samtykket og kan medføre smitte med seksuelt overførte sygdomme og – ved heteroseksuelt overgreb – uønsket graviditet. *Stealth* er forbudt i flere andre vestlige lande, såsom Tyskland, England, New Zealand og i delstaten Californien, og i CSO mener vi, at det er en naturlig udvidelse af den samtykkebaserede voldtægtslovgivning i Danmark.

Med venlig hilsen

Center for Seksuelle Overgreb

¹ Levin, Roy J. & van Berlo, Willy (2014). Sexual arousal and orgasm in subjects who experience forced or non-consensual sexual stimulation – a review. *Journal of Clinical Forensic Medicine*.

Biskoppen over Københavns Stift

Justitsministeriet
Strafferetskontoret

Akt nr.: 2084747
København den: 3/10 2022

Nørregade 11
1165 København K

Tlf: 33 47 65 00
kmkbh@km.dk

Vedrørende lovforslag om bl.a. udnyttelse af religiøs afhængighed

Biskoppen over Københavns stift har med tak modtaget lovforslaget og har følgende bemærkninger:

Biskoppen er enig i, at man nyder et særligt fortrolighedsforhold som sjælesørger, et fortrolighedsforhold, der under visse omstændigheder kan misbruges, og er derfor enig i lovforslagets intension.

Imidlertid finder biskoppen, at det vil være fejlagtigt at særliggøre det religiøse område, når et tilsvarende fortrolighedsforhold kan forekomme i andre fag som fx psykologer, læger, terapeuter m.fl.

Biskoppen finder derfor, at lovforslaget bør formuleres således, at det omfatter enhver relation, hvor der kan etableres et afhængigt fortrolighedsforhold i forhold til en professionel part, og ikke isolere dette til det religiøse område. Dette kan fx ske i sammenhæng med straffelovens § 220, stk. 1.

Venlig hilsen

Helle Osterfeld
Stiftskontorchef

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Fremsendt per mail til strafferetskontoret@jm.dk og anbr@jm.dk

København, den 3 oktober 2022

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed) Sagsnr.: 2022-731-0103.

Foreningen Joan-Søstrene har modtaget ovennævnte forslag til lovændringer til høring.

Joan-Søstrene, som i over 45 år har rådgivet kvinder udsat for vold, voldtægt, incest og seksuel chikane, har med interesse læst ovennævnte lovforslag og ikke mindst de mange henvisninger til arbejdsgruppens input til lovforslaget. Joan-Søstrene finder det meget positivt, at Justitsministeriet i arbejdsgruppen har medtaget organisationer, som arbejder konkret med ofre for en del af de omhandlede overgreb. Her har input fra bl.a. Digitalt Ansvar - som Joan-Søstrene selv er et aktivt medlem af - formentlig været med til at sikre en viden om den digitale virkelighed for de børn og unge, som bliver udsat for bl.a. grooming.

Det er overordnet positivt, at sprogbrugen både i forarbejderne og i selve lovforslaget er opdateret til en nutidig virkelighed, f.eks. med brugen af betegnelsen ”seksuelt materiale” i stedet for ”pornografiske fotografier, film el.lign.” Tilsvarende er det positivt, at ofre for grooming bliver berettiget til bistandsadvokat på linje med andre ofre for seksuelle overgreb og bl.a. får ret til en vejledende samtale forud for anmeldelse.

Joan-Søstrene skal i forhold til flytningen af straffelovens § 221 til et nyt punkt 2 under § 216, stk. 1, bemærke, at det må betragtes som unødvendigt at opretholde en sådan bestemmelse. Med indførelsen af den samtykkebaserede voldtægtsbestemmelse må tilsnigelse, når der ikke foreligger samtykke, under alle omstændigheder være omfattet af den almindelige voldtægtsbestemmelse.

Det bemærkes under punkt 2.2.2. om en vederlagsfri samtale med en advokat forud for anmeldelsen, at den såkaldte vederlagsfri vejledning kan udløse en henvendelse til forurettedes eget forsikringsselskab, hvis forurettede måtte have en retshjælpsforsikring. Dette er et forhold, som ofre

for seksuelle overgreb typisk ikke vejledes om, når de får beskikket en bistandsadvokat. Det er Joan-Søstrenes opfattelse, at denne praksis burde ophøre, men som minimum skal ofrene have klar besked fra starten.

Det fremgår under punktet 2.2.3. ”Den foreslåede ordning”, at ”Retten vil dog kunne afslå at beskikke en bistandsadvokat, hvis lovovertrædelsen er af mindre alvorlig karakter...”. Det vil være væsentligt at få afklaret, hvem der vurderer dette forhold, idet selve beskikkelsen ganske vist formelt foretages af retten, men i realiteten sker hos det lokale politi i forbindelse med anmeldelse.

I øvrigt er Joan-Søstrene enige i udkastet.

Såfremt der ønskes en uddybning af dette høringssvar, står vi naturligvis til rådighed. En folder om Joan-Søstrene og vores arbejde er vedhæftet.

Med venlig hilsen

Joan-Søstrene

København, 04.09.2022

Justitsministeriet,
Strafferetskontoret
Att: strafferetskontoret@jm.dk; anbr@jm.dk.

HØRINGSSVAR TIL LOV OM ÆNDRING AF STRAFFELOVEN OG RETSPLEJELOVEN (Initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed)

Red Barnet takker indledningsvist for muligheden for at udtale sig om lovændringen, som vi anser som et kæmpe fremskridt. Red Barnet takker også for muligheden for at være repræsenteret i arbejdsgruppen, som har bidraget med anbefalingerne til det aktuelle lovforslag. Vi er glade for, at der er blevet lyttet, og at anbefalingerne har fået politisk opbakning.

Red Barnets kommentarer til delelementer i lovforslaget

Grooming

I Red Barnet ser vi forslaget om en groomingbestemmelse, der gør det kriminelt at manipulere et barn med det formål at begå et seksuelt overgreb på barnet, som yderst vigtigt for børns retssikkerhed og ret til beskyttelse. Rigtig mange børn, der har været udsat for grooming og seksuelle overgreb, bebrejder sig selv. De reagerer ofte ved at vende skylden indad på en måde, der kan resultere i lavere selvværd eller depressive tanker. Ofte lykkes gerningspersonen med at få børnene til at tro, at de selv ønskede det eller lagde op til det. Derfor er det vigtigt, at vi som samfund gør det helt tydeligt, at det ikke er barnets skyld. Med indførelsen af en groomingbestemmelse bliver det tydeligt for enhver, at det er kriminelt at udsætte børn for grooming. Børnene får samfundets anerkendelse af, at det, de har været udsat for, ikke er i orden, og at det ikke er deres skyld.

Indførelsen af en selvstændig groomingbestemmelse øger også retsvæsnets bevidsthed om fænomenet. Desuden kan en groomingbestemmelse have en forebyggende virkning. Hvis alle – børn som voksne – er bevidste om, at grooming findes og er ulovligt, er det også lettere at få øje på det og sige fra over for det.

Red Barnet ser det ydermere som vigtigt og positivt, at forslaget omfatter alle børn op til 18 år. Unge på 15, 16 og 17 år bliver også udsat for grooming. Derfor mener vi, at de også bør være beskyttet mod at blive manipuleret til at indgå i uønskede seksuelle relationer. At en ung er over den seksuelle lavalder betyder, at den unge kan samtykke til sex. Det er en ret, den unge har. Men den seksuelle lavalder har ikke noget at gøre med, om voksne dermed må groome eller manipulere den unge til sex. Tværtimod bør denne gruppe over den seksuelle lavalder beskyttes mod at blive groomet til uønsket sex eller seksuel dialog, da de netop er trådt ind i en fase, hvor de udforsker det seksuelle, hvilket kan gøre dem mere sårbare i forhold til seksuel udnyttelse.

Vi har set flere sager, hvor 15-17-årige er blevet groomet. I den meget omtalte **sag fra Varde**, hvor 169 piger og unge kvinder var udsat for grooming, trusler og overgreb, var 82 af pigerne – svarende til halvdelen af ofrene - i alderen 15-17 år. Groomeren skelner altså ikke nødvendigvis mellem, om barnet er over eller under 15 år. Og derfor skal alle børn være beskyttet mod grooming.

Red Barnet mener desuden, at børn og unge har ret til genoprejsning efter at have været udsat for grooming. Derfor foreslår vi, at § 231 om grooming omfattes af straffelovens § 93 b, stk. 2, hvorefter der ikke indtræder forældelse ved overtrædelse af en række bestemmelser vedrørende seksuelt misbrug af børn.

Beskikkelse af bistandsadvokat og vederlagsfri rådgivning til ofre for grooming forud for eventuel politianmeldelse

I Red Barnet ser vi det som positivt og yderst vigtigt, at der i forlængelse af forslaget om indførelse af en ny groomingbestemmelse også bliver foreslået, at børn og unge i sager om grooming skal have mulighed for at få beskikket en bistandsadvokat, ligesom de skal have adgang til en vederlagsfri samtale med en advokat både før politianmeldelse og efter sagens afslutning. Red Barnet ser det endvidere som relevant, at anvendelsen af bestemmelsen evalueres, når den har været i kraft i to år, med henblik på at undersøge og sikre, at børn og unges retsstilling bliver imødekommet i tilstrækkelig grad.

Red Barnet havde gerne set, at børn, som har været udsat for grooming, også bliver sikret samme retsstilling som børn, der har været udsat for seksuelle overgreb under straffelovens øvrige bestemmelser, når det kommer til retsplejelovens § 29 a om dørlukning. I sager om grooming kan behovet for at lukke dørene under den forurettedes forklaring være lige så stort. Det er derfor fortsat vores anbefaling, at der foretages konsekvensrettelser i form af tilføjelser til retsplejelovens § 29 a om dørlukning.

I forlængelse heraf, mener Red Barnet, at det er afgørende, at bistandsadvokater (og dommere m.fl., se nedenfor) opkvalificeres, så de opnår viden om både fysiske og digitale seksuelle overgreb mod børn og unge – herunder grooming. Således at de kan bistå med kvalificeret, juridisk hjælp suppleret med grundlæggende viden om, hvilke psykologiske mekanismer, der kan være i spil i forbindelse med, at et barn eller ung er blevet udsat for grooming.

Udvidelse af straffelovens § 225 til ufrivillige seksuelle handlinger på sig selv

Gennem de senere år har vi set en stigning i antallet af grove seksuelle overgreb mod børn og unge, hvor overgrebene er begået med trusler og afpresning – det, der kan betegnes som sextortion. I Red Barnet er vi derfor meget tilfredse med, at det foreslås at beskytte børn bedre mod denne type af overgreb, så det for eksempel vil kunne straffes som voldtægt, hvis en gerningsperson tvinger et barn til at udføre seksuelle handlinger, som fx indbefatter penetration med en genstand, på sig selv online.

Med ændringen anerkendes og ligestilles digitale overgreb i højere grad med fysiske overgreb. Hidtil har straffelovens § 225 forudsat direkte berøring mellem – i det mindste – den enes kønsdel og den andens legeme. At de direkte, fysiske handlinger udføres af den unge selv – og ikke af en anden person – ændrer ikke på, at der er tale om overgreb, og det får ikke den unge til at opleve overgrebet mindre krænkende. Tværtimod ses det, at den unge ofte vender ansvaret for overgrebet indad. Digitale overgreb kan have lige så store konsekvenser som fysiske. Derfor er det afgørende, at retssystemet sender et tydeligt signal til børn og unge om, at det aldrig er dem, der bærer ansvaret for et overgreb. Ligegyldigt om det sker fysisk eller digitalt.

Red Barnet gør dog opmærksom på, at børn og unge kan blive udsat for at udføre ufrivillige seksuelle handlinger på sig selv også som en del af en groomingproces. Det vil således ikke altid være tilfældet, at denne type af overgreb sker som en konsekvens af direkte trusler og afpresning.

Blufærdighedskrænkelser af personer under 18 år, som gerningspersonen er betroet til undervisning, opdragelse mv.

Red Barnet mener, det er et godt og vigtigt forslag, at straffelovens § 223 udvides til at omfatte andre former for seksuelle krænkelser, herunder blufærdighedskrænkelser. Det er med til at sikre, at betroede personer ikke kan have seksuelle relationer til børn. Paragraffen er til for at beskytte børn mod uanstændige, krænkende forhold, og derfor bør blufærdighedskrænkelser også være omfattet.

Forholdet mellem fx en lærer og en elev er præget af et asymmetrisk magtforhold – måske endda beundring fra elevens side. En elev bør efter Red Barnets opfattelse ikke befinde sig i en situation, hvor barnet kan "samtykke" til seksualiserede handlinger, som eleven ikke har mulighed for at overskue konsekvenserne af.

Modernisering af straffelovens §§ 226, 227, 235, 262 a og 262 b

Red Barnet finder det yderst positivt, at det i forslaget bliver anerkendt, at "pornografisk" er et særdeles misvisende ord i straffelovens bestemmelser om overgreb på børn. "Pornografi" bruges i almindelighed om materiale med voksne, der frivilligt medvirker i seksuelle fotografier, film eller lignende. Ordet insinuerer, at der er tale om samtykkebaseret materiale.

At begrebet "pornografisk" udgår, og at det i stedet skal fremgå af bestemmelsernes ordlyd, at der er tale om materiale med seksuelt indhold, er ifølge Red Barnet et klart fremskridt. Samtidigt mener Red Barnet, at det, at noget er seksuelt, er en subjektiv vurdering, og derfor ville "seksualiseret indhold" have været mere præcis sprogbrug.

Red Barnet har i arbejdsgruppen arbejdet for ordlyden "overgrebsmateriale med børn", fordi det er en langt mere præcis og mindre vag betegnelse. Overgrebsmateriale med børn må aldrig benævnes på en måde, der seksualiserer børn eller legitimerer, at de medvirker i materiale med seksuelt indhold. Det er vigtigt at understrege også i straffelovens terminologi. For de 15-18-årige vil der i visse tilfælde kunne anvendes termen seksualiseret indhold, men det terminologiske udgangspunkt bør være overgrebsmateriale med børn.

Red Barnet påskønner derfor, at bemærkningerne præciserer, at der, 'såfremt der er tale om materiale omfattet af § 235, som forestiller et barn under 15 år, under alle omstændigheder vil være tale om seksuelt overgrebsmateriale. Såfremt materialet forestiller en person over 15 år, vil materialet derimod ikke nødvendigvis kunne karakteriseres som "overgrebsmateriale", idet en person over 15 år vil kunne have givet gyldigt samtykke til at medvirke'.

Indenfor seksuelle krænkelser og overgreb mod børn er der i en dansk kontekst et sprogbrug, der negliger og normaliserer de overgreb, som børn udsættes for. Ord som "børneporno" og "hævnporno" benyttes i flæng i fx pressen. Red Barnet håber, at det sprogbrug vil ændre sig, når "pornografisk" ikke længere optræder i straffeloven i forbindelse med overgreb på børn.

Sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt

Red Barnet ser positivt på forslaget om, at tilsnigelse af samleje fremover bør sidestilles med voldtægt, således at tilsnigelse af samleje med en person, der forveksler gerningspersonen med en anden, sidestilles med voldtægt efter den samtykkebaserede bestemmelse.

Øvrige bemærkninger

I Red Barnet var vi tilfredse med, at arbejdsgruppen skulle se nærmere på såkaldt sugardating. Børn, der bliver betalt for intime eller seksuelle ydelser, bliver udsat for grov seksuel udnyttelse og overgreb. Som samfund skal vi beskytte børn mod alle former for udnyttelse, og her er der helt klart et område, som vi gerne vil være med til at sætte et skarpt fokus på. Derfor ser Red Barnet frem til at se undersøgelsen af muligheden for at stille krav om aldersverificering ved brug af tjenester, der formidler sugardating, som blev aftalt mellem partierne bag 'Initiativer mod digitale krænkelser'.

I pressen har det været beskrevet, at brugere ved tilmelding til platformene har oplyst at være 18 år, men på selve sitet oplyser at være under 18 år i strid med de faktiske forhold. Uden at der bliver grebet ind. Red Barnet mener, at udbredelsen af den praksis bør undersøges. Og Red Barnet mener, der bør tages politisk initiativ til, at der opstilles kriterier og procedurer for, hvornår og hvordan datingtjenester er forpligtede til at holde sig orienteret om brugernes alder.

I forbindelse med implementeringen af det aktuelle lovforslag mener Red Barnet, at politi, anklagemyndighed, bistandsadvokater og domstole bør modtage (efter)uddannelse temaet om fysiske og digitale seksuelle overgreb mod børn og unge – og herunder begrebet grooming – og at der bør sættes tilstrækkelige ressourcer af til det. Således at retsvæsenet i højere grad end i dag bliver i stand til at identificere og efterforske sådanne sager. Rigtig mange børn, der har været udsat for grooming og seksuelle overgreb, bebrejder sig selv. Derfor er det så vigtigt, at vi som samfund ikke bekræfter den oplevelse over for barnet. Vi skal tværtimod gøre det helt tydeligt, at det ikke er barnets skyld. Det er den voksne, der har gjort noget forkert. Det kræver, at de involverede fagpersoner i en retssag har grundlæggende viden om de psykologiske mekanismer, der kan være i spil, når det handler om grooming og seksuelle overgreb mod børn.

Der er også behov for, at dommere modtager efteruddannelse i børnehusenes arbejde, herunder brugen af krisehjælp til overgrebsofre. Børns ret til akut hjælp må aldrig kunne skade deres egen sag og bevisførelse, som vi så i den såkaldte Dianalund-sag, hvor nogle blandt dommere og nævninge fandt pigens vidneforklaringer utroværdige, fordi hun, inden hun afgav dem, havde modtaget krisehjælp i et børnehus. Dommerne skal vide, at børnehusene netop er oprettet og har specialiseret viden med det formål at håndtere sager om vold og overgreb mod børn på en måde, så fagpersoner fra kommune og andre myndigheder ikke ved en fejl kommer til at modarbejde politiets efterforskning.

Eventuelle spørgsmål til høringssvaret kan stilles til Lina Sjögren, chef for Beskyttelse mod digitale krænkelser, lsj@redbarnet.dk, mobil: 24947274.

Venlig hilsen

Johanne Schmidt-Nielsen
Generalsekretær
Red Barnet

Anne Sofie Brix

Fra: Anne Sofie Brix
Sendt: 5. oktober 2022 11:15
Til: Anne Sofie Brix
Emne: VS: Høring - Udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed) J.nr. (2022-731-0103)

Vedhæftede filer: Høringsbrev (generel).pdf; Høringsliste.pdf

Sag: 2022-731-0103
Sagsdokument: 2600911

Fra: Morten Lind Skovhus Sønderby <MSO023@POLITI.DK>
Sendt: 4. oktober 2022 08:28
Til: Justitsministeriet <jm@jm.dk>
Cc: Mariam Suzi Khalil <MKH010@POLITI.DK>
Emne: VS: Høring - Udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed) J.nr. (2022-731-0103)

Foreningen af Offentlige Anklagere skal i anledning af det fremsendte udkast bemærke, at enhver nykriminalisering kan betyde et merarbejde i forhold til anklagemyndighedens opgaveportefølje.

Med venlig hilsen

Morten Sønderby
Bestyrelsesmedlem

Foreningen af Offentlige Anklagere
c/o Nordjyllands Politi
Jyllandsgade 27
9000 Aalborg
Tlf.: +45 61 39 56 80
E-mail: mso023@politi.dk

**BØRNS
VILKÅR**

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
E-mail: strafferetskontoret@jm.dk og anbr@jm.dk.

4. oktober 2022
Side 1 af 2

Høringsvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed)

Børns Vilkår skal indledningsvist takke for invitationen til at deltage i arbejdsgruppen om digitale krænkelse og muligheden for at afgive høringssvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven.

Vedrørende den foreslåede bestemmelse om grooming

Børns Vilkår finder det meget positivt, at arbejdsgruppens anbefalinger er blevet fulgt og at der med lovforslaget (1) indføres en særskilt bestemmelse om grooming, (2) at straffelovens § 223, stk. 1, udvides, så den fremover også kommer til at omfatte blufærdighedskrænkelser, (3) at straffelovens definition af andet seksuelt forhold end samleje udvides, så det fremover også kommer til at omfatte seksuelle handlinger, som gerningspersonen formår den forurettede til at udføre på sig selv.

Det er efter vores vurdering i Børns Vilkår afgørende, at børn og unge kan få genoprejsning for alle krænkelse, som de er blevet udsat for. Efter det fremsatte lovforslag vil der imidlertid indtræde forældelse efter 5 år ved overtrædelse af den foreslåede § 231 om grooming.

Børns Vilkår vil på den baggrund anbefale, at den foreslåede § 231 om grooming omfattes af straffelovens § 93 b, stk. 2, hvorefter der ikke indtræder forældelse ved overtrædelse af en række bestemmelser vedrørende seksuelt misbrug af børn.

Vi havde desuden i Børns Vilkår gerne set, at der med aftalen af 29. juni 2022 om initiativer mod digitale krænkelse særskilt blev afsat midler til

Sammen stopper vi svigt

Børns Vilkår
Trekronergade 26
DK - 2500 Valby

M +45 3555 5559
@ bv@bornsvilkar.dk

www.bornsvilkar.dk

Anklagemyndigheden og Politiet til opkvalificering i forbindelse med indførelse af den foreslåede § 231 om grooming.

Vedrørende datingtjenesters forpligtelse til at holde sig orienteret om brugernes alder

Børns Vilkår finder det positivt, at aftalepartierne bag aftalen af aftalen af 29. juni 2022 om initiativer mod digitale krænkelse er enige om at undersøge muligheden for at stille krav om aldersverifikation ved brug af tjenester, der formidler sugardating.

Det skal i den forbindelse imidlertid påpeges, at arbejdsgruppen i den forbindelse fandt, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis der bliver opstillet klare retningslinjer for, hvorvidt datingtjenester er forpligtet til at holde sig orienteret om brugernes alder.

På den baggrund ser Børns Vilkår gerne, at der tages initiativ til, at der opstilles klare kriterier og procedure for, hvornår og hvordan datingtjenester er forpligtet til at holde sig orienteret om brugernes alder.

I er velkomne til at kontakte jurist Victor Christoffersen på vich@bornsvilkar.dk, hvis I har spørgsmål til ovenstående.

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl, direktør

Hørings svar til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed)

Fra KFUKs Sociale Arbejde

KFUKs Sociale Arbejde takker for muligheden for at afgive høringssvar og støtter op om forslaget til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed)

KFUKs Sociale Arbejde anbefaler, at forslaget tager højde for følgende.

Paragraf/ tekst:	KFUKs Sociale Arbejde anbefaler, at bemærkningerne til § 235 præciseres i forhold til 15-17-årige.
Kommentar:	<p>Det er KFUKs Sociale Arbejdes vurdering, at den nuværende § 235 skaber udfordringer i praksis. KFUKs Sociale Arbejde er enige i den foreslåede ændring i ordlyden samt præciseringen af, at der, såfremt der er tale om materiale omfattet af § 235, som forestiller et barn under 15 år, under alle omstændigheder vil være tale om seksuelt overgrebsmateriale. Men hvis materialet forestiller en person over 15 år, vil materialet ikke nødvendigvis kunne karakteriseres som ”overgrebsmateriale”, idet en person over 15 år vil kunne have givet gyldigt samtykke til at medvirke.</p> <p>Det kan skabe problemer i praksis, bla. fordi billeddeling kan være en indgang til sugardating/byttedating. Det er en udfordring i praksis, at en person over 18 år kan være i besiddelse af materiale med seksuelt indhold af en i alderen 15-17 år. Med en aldersgrænse på 15 år (svarende til den seksuelle lavalder), er det almindeligt at unge mellem 15 og 17 år opbygger relationer til andre med henblik på ligeværdige og gensidigt ønskede seksuelle forhold – også med personer, der er væsentligt ældre end den unge.</p> <p>KFUKs Sociale Arbejde mener dog, at der er et væsentligt hensyn til også at beskytte 15-17-årige, som fortsat er under udvikling, uagtet at disse er seksuelt myndige. Derfor bør materiale med seksuelt indhold også bør omfatte situationer, hvor en gerningsperson udnytter sin modenhed over for en person, som er under den alder, hvor man i øvrigt anses for at være voksen.</p> <p>Det Kriminalpræventive Råd har tidligere udstedt retningslinjer som flere sociale organisationer har benyttet sig af i vejledningen af børn og unge om straffelovens § 235: ”Unge mellem 15-17 må gerne dele intime billeder med hinanden privat, fx mellem kærester veninder eller venner, men billederne må ikke lægges på nettet eller</p>

	<p>sendes/vises til andre”. https://www.sexlinien.dk/emneside-rettigheder-og-overgreb/billeddeling-uden-samtykke</p> <p>Aktuelt vejledes der om, at det er ulovligt at dele eller opbevare et billede eller video af pornografisk karakter af personer under 18 år - også selvom de selv har givet lov til det. Det er dog ikke ulovligt, hvis I er kærester og I begge er over 15 år. Billederne eller videoerne må ikke videresendes til andre og skal slettes, hvis I slår op. <u>Deling af billeder - Det Kriminalpræventive råd (dkr.dk)</u>.</p>
Forslag til ændring:	<p>KFUKs Sociale Arbejde anbefaler, at der i bemærkningerne til § 235, indsættes en lignende præcisering af, hvornår der er tale om et gyldigt samtykke, herunder under hvilke forudsætninger en person over 18 år må være i besiddelse af materiale med seksuelt indhold af en i alderen 15-17 år.</p>

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
LIHE@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

E-mail sendt til strafferetskontoret@jm.dk og anbr@jm.dk

DOK. NR. 22/02175-3

4. OKTOBER 2022

HØRINGSSVAR VEDRØRENDE UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF STRAFFELOVEN OG RETSPLEJELOVEN

Justitsministeriet har ved e-mail af 6. september 2022 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed).

INDLEDNING

Digitale krænkelser er et alvorligt og stigende problem.¹ Instituttet finder det på den baggrund positivt, at regeringen foreslår iværksættelse af strafferetlige initiativer mod digitale krænkelser, herunder grooming og sextortion rettet mod børn.

Instituttet finder det endvidere positivt, at regeringen foreslår at sidestille tilsnigelse til samleje med voldtægt i straffeloven samt inddrage gerningspersonens formåen eller overtalelse af den forurettede til at udføre seksuelle handlinger på sig selv som omfattet af straffelovens regler om voldtægt mv. Endelig tilslutter Instituttet sig, at det er relevant med en sproglig modernisering af en række bestemmelser vedrørende deling af seksuelt eller seksualiseret materiale, herunder seksuelt overgrebsmateriale.

Instituttet har i øvrigt følgende bemærkninger til udkastet:

¹ IMR, 'Hedefulde ytringer på Facebook', 2017, tilgængelig her: <https://menneskeret.dk/udgivelser/hadefulde-ytringer-paa-facebook>; IMR, 'Den offentlige debat på Facebook. En undersøgelse af danskernes debatadfærd', 2022, tilgængelig her: <https://menneskeret.dk/udgivelser/offentlige-debat-paa-facebook-undersogelse-danskernes-debatadfaerd>.

KRIMINALISERING AF GROOMING

Grooming defineres i den foreslåede bestemmelse til straffelovens § 231 (udkastets § 1, nr. 10) som det forhold, at gerningspersonen systematisk eller ved manipulation under udnyttelse af en på alder og erfaring beroende overlegenhed opbygger en relation til en person under 18 år med forsæt til at udsætte den pågældende for en seksuel krænkelse. Instituttet bemærker, at indholdet af begrebet grooming kan forekomme uklart. Af klarhedshensyn bør anvendelsesområdet for bestemmelsen afgrænses tydeligt i bemærkningerne til lovforslaget med eksempler, også uden for klassiske typeeksempler som de tilfælde, der nævnes i bemærkningernes punkt 2.1.3, s. 14, hvor gerningspersonen foregiver at være jævnaldrende, fotograf eller personlig træner. En mere udførlig definition vil gavne såvel børnenes retsstilling som retssikkerheden for mistænkte og tiltalte ved at skabe en højere grad af klarhed og forudsigelighed omkring bestemmelsens anvendelsesområde.

Instituttet bemærker, at begrebet 'seksuel krænkelse' er et nyt begreb i den strafferetlige lovgivning og ikke er nærmere defineret i udkastet eller straffeloven, der hidtil har anvendt begrebet seksualforbrydelser (straffelovens kap. 24) som overordnet betegnelse for strafbare seksuelle overgreb og krænkelse.

Det uddybes i bemærkningerne til udkastet, at den foreslåede bestemmelse om grooming vedrører både fysiske og digitale seksuelle overgreb, men det specificeres ikke nærmere, hvilken type af seksuelle overgreb og krænkelse, der er omfattet af anvendelsesområdet. I forhold til forsættets konkretisering nævnes det, at det er en forudsætning for bestemmelsens anvendelse, at gerningspersonen opbygger relationen med forsæt til at begå en handling, som er strafbar efter en eller flere bestemmelser i straffelovens kap. 24 om seksualforbrydelser. Omvendt er det ikke afgørende, om det kan konstateres, hvilken af bestemmelserne gerningspersonen havde forsæt til at overtræde.

Instituttet finder den foreslåede begrebsanvendelse med indførelse af begrebet seksuel krænkelse i straffeloven hensigtsmæssig, men bemærker, at begrebets indhold og dermed bestemmelsens anvendelsesområde bør præciseres enten i selve loven eller i bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler på denne baggrund:

- At Justitsministeriet tydeliggør gerningsindholdet i den foreslåede bestemmelse til straffelovens § 231 (udkastets § 1, nr. 10) eller i bemærkningerne hertil.
- At Justitsministeriet klart definerer begrebet seksuel krænkelse i bestemmelsen, enten ved en selvstændig definition eller ved en henvisning til de omfattede bestemmelser i straffeloven.

UDNYTTELE AF PERSONER MED PSYKISKE OG KOGNITIVE HANDICAP

Instituttet anser det som nævnt for positivt, at retsstillingen for samspillet mellem straffelovens §§ 216 (voldtægt) og 221 (tilsnigelse) afklares med det foreliggende lovudkast.

Instituttet bemærker dog, at der fortsat hersker tvivl om samspillet mellem den samtykkebaserede voldtægtsbestemmelse i § 216, stk. 1, og kriminaliseringen af udnyttelse i § 218.

Straffelovens § 218 straffer den, der udnytter en persons sindssygdom eller mentale retardering til at skaffe sig samleje. Det er navnlig uklart, hvornår en person kan have "udnyttet" nogen, men alligevel opnået et strafferetligt set gyldigt samtykke.

Straffelovrådet forholder sig ikke nærmere til denne problemstilling.² Det har Justitsministeriet heller ikke gjort.³

Uklarheden i samspillet mellem §§ 216 og 218 medfører efter instituttets opfattelse en risiko for, at overgreb, hvor der reelt er tale om en voldtægt, fordi der ikke forelå et samtykke, bliver bedømt efter straffelovens § 218, fordi det kriminelle forhold i denne bestemmelse er lettere at bevise. Det vil resultere i en strafferetlig nedsubsumering, idet strafferammen er 4 år for § 218 mod 8 år efter § 216, stk. 1.

Om forbrydelsen karakteriseres som en voldtægt efter § 216 eller udnyttelse efter § 218, har bl.a. også betydning for offerets ret til en bistandsadvokat og politiets pligt til at vejlede herom.⁴ Den forurettedes ret til dørlukning under sin forklaring gælder heller ikke i § 218-sager.⁵

² Straffelovrådets betænkning nr. 1574/2020, side 143.

³ Folketingstidende 2020-21, tillæg A, lovforslag nr. L 85, side 11.

⁴ Retsplejelovens § 741 a, stk. 2-3, og § 741 b, stk. 1.

⁵ Retsplejelovens § 29 a, stk. 1.

Instituttet påpegede også disse problemer i sine høringsvar til Straffelovrådets betænkning nr. 1574/2020⁶ og til regeringens lovforslag om en samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse.⁷

Efter instituttets opfattelse er der dermed risiko for, at intentionen med samtykkeloven om at styrke den seksuelle selvbestemmelsesret ikke realiseres fuldt ud, idet mennesker med psykiske og kognitive handicap ikke opnår samme beskyttelse mod voldtægt som andre mennesker.

De grunde, som Justitsministeriet anfører for at sidestille tilsnigelse af samleje med voldtægt,⁸ taler således efter instituttets opfattelse også for at genoverveje, hvordan udnyttelse af en persons psykiske eller kognitive handicap til at skaffe sig samleje med vedkommende bliver kriminaliseret. Ministeriet kunne konkret overveje at sidestille udnyttelse af en persons psykiske eller kognitive handicap med voldtægt på samme måde, som ministeriet nu foreslår at sidestille tilsnigelse af samleje med voldtægt.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler på denne baggrund:

- At Justitsministeriet foretager en analyse af samspillet mellem straffelovens § 216, stk. 1, og § 218 og genovervejer, hvordan udnyttelse af en persons psykiske eller kognitive handicap til at skaffe sig samleje med vedkommende kriminaliseres.

Der henvises til Justitsministeriets sagsnr. 2022-731-0103.

Med venlig hilsen

Liv Navntoft Henningsen

SPECIALKONSULENT

⁶ Institut for Menneskerettigheders høringsvar af 18. marts 2020 om Straffelovrådets betænkning nr. 1574/2020, side 12-13, tilgængeligt her: <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/straffelovraadets-betaenkning-nr-15742020-frivillighedsbaseret-voldtaegtsbestemmelse>.

⁷ Institut for Menneskerettigheders høringsvar af 27. oktober 2020 om en samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse, side 4-5, tilgængeligt her: <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/samtykkebaseret-voldtaegtsbestemmelse>.

⁸ Lovudkastets almindelige bemærkninger punkt 2.6.2.

Justitsministeriet
strafferetskontoret@jm.dk
cc anbr@jm.dk

4. oktober 2022

Høring - Udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed) J.nr. (2022-731-0103)

Bestyrelsen for Landsforeningen af Menighedsråd har behandlet den del af udkastet, som vedrører forslaget om at udvide det strafbare område i straffelovens § 220 og § 225, jf. § 220, om groft misbrug af en persons arbejdsmæssige, økonomiske eller behandlings- eller plejemæssige afhængighed til at skaffe sig samleje eller andet seksuelt forhold med vedkommende til også at omfatte den situation, at en religiøs leder groft misbruger sin særlige rolle og autoritet i menigheden til at skaffe sig samleje med personer, som er afhængige af relationen.

Bestyrelsen tilslutter sig, at der bør kunne fæstnes den samme tillid til en religiøs leder som til en behandler eller psykolog.

Landsforeningen af Menighedsråd kan støtte forslaget som beskrevet, idet ændringen for folkekirkens vedkommende alene bør omfatte præster (herunder provster og biskopper).

Med venlig hilsen

Søren Abildgaard
Formand

Sag nr. 2022 - 26601 / Akt. nr. 2085099
TRR/HMH/AKLN
Dato: 3. oktober 2022

Til Justitsministeriet

Jeg har modtaget Justitsministeriets ”Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed)” dat. 6. september 2022.

Jeg skal herved meddele, at jeg ikke har bemærkninger til det fremsendte forslag.

Venlig hilsen

Thomas Reinholdt Rasmussen
biskop

Høringssvar

04-10-2022

EMN-2022-01193

1578876

Julie Kjærgaard

Høringssvar vedrørende lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven ifm. initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed

Danske Regioner har d. 6. september 2022 modtaget udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed) J.nr. (2022-731-0103).

Danske Regioner bakker op om de fremførte ændringsforslag, herunder navnlig forslaget om selvstændig kriminalisering af grooming samt forslaget om udvidelse af straffelovens § 223, stk. 1 til også at omfatte blufærdighedskrænkelser, således der sendes et klart signal om skærpet strafværdighed for så vidt angår overgreb begået i betroede stillinger.

Vedr. forslag til selvstændig kriminalisering af grooming

På baggrund af regionale erfaringer med anbragte, sårbare unge mellem 15 og 18 år, kan Danske Regioner bakke op om Justitsministeriets forslag om, at aldersgrænsen for den forurettede fastsættes til 18 år. Unge, som føler sig isolerede, som har været udsat for svigt i barndommen, eller som grundet andre sårbarhedsfaktorer er særligt udsatte, har behov for en særlig beskyttelse, samt en anerkendelse fra samfundet side af, at ansvaret for de krænkelser, de eventuelt måtte blive udsat for af en voksen, ikke ligger hos dem.

I erkendelsen af, at den unges sårbarhed og påvirkelighed ikke nødvendigvis er proportional med pågældendes alder, kan det bekymre os, at Ministeriet anfører, at *"....der i sager, hvor den forurettede er over den seksuelle lavalder, i almindelighed vil skulle lægges større vægt på det manipulerende element end i sager, hvor den forurettede er under 15 år."*

Hertil vil vi foreslå en alternativ formulering, som lægger vægt på uligheden i

magtforholdet eller i modenheden parterne imellem, snarere end på '*det manipulerende element*', som vil kunne læses som et skærpet krav til arten eller omfanget af gerningspersonens manipulerende handlinger. Det er vores opfattelse, at gerningspersonen over for den forurettede på eksempelvis 17 år kan have udført samme handlinger, og anvendt de samme formuleringer, som ville være bragt i spil over for et yngre barn/ung.

Skønnet over uligheden i magtforholdet kan eksempelvis baseres på oplysninger om gerningspersonens kendskab til den unges sårbare situation og/eller dennes udtrykte følelser, samt den respons, som gerningspersonen har opnået ved sine handlinger og opfordringer mv.

Vedr. beskrivelsen af den strafbare groomingadfærd

Selvom det er velkendt, at grooming i høj grad finder sted via internettet, vil Danske Regioner opfordre til, at der under lovforslagets afsnit 2.1.3. om den foreslåede ordning, tilføjes eksemplificeringer af groomingadfærd, som udvises ved parternes fysiske samvær, eller som udspringer af en allerede bestående relation. Det kan fx være i regi af skole, opholdssted eller sports- og fritidsklubber. I disse rammer kan en gerningsperson i dagligdagen "opdyrke" en relation til et barn eller en ung, uden at dette behøver ske under dække af at være jævnaldrende. I en sådan relation kan en gerningsperson eksempelvis groft udnytte et allerede bestående tillids- eller magtforhold, ligesom der kan være tale om en udnyttelse af den forurettedes behov for socialt samvær, en fortrolig samtalepartner eller lignende.

Grooming begået af en person i en nær relation eller særligt betroet stilling

I forlængelse af ovenstående foreslår Danske Regioner, at det – i tråd med forslaget punkt 5 om ændring af straffelovens § 223, stk. 1 – overvejes, hvorvidt det bør fremgå eksplicit, at det ved strafudmålingen for grooming bør være en strafskærpende omstændighed, hvis adfærden er udvist over for en forurettet, som var betroet gerningspersonen til fx undervisning eller opdragelse.

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Fremsendt per e-mail til:
strafferetskontoret@jm.dk og anbr@jm.dk

København, d. 4. oktober 2022

Danners bemærkninger til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse til samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed)

Danner vil indledningsvist gerne takke for muligheden for at give bemærkninger til forslaget.

Iflg. Statens Institut for Folkesundhed blev 2,8 pct. af alle kvinder i Danmark i 2021 udsat for 'ubehagelig seksuel beføling, forsøg på eller gennemført tvunget samleje eller andre seksuelle overgreb'. Dertil skal lægges et formentlig betydeligt mørketal. Seksuel vold har omfattende betydning for den voldsudsatte, og idet Danner anser lovforslaget som et udtryk for en generel styrkelse af de forurettedes retsstilling, og den foreslåede skærpelse som værende værende i tråd med samtykkeloven, er Danner positivt indstillede over for forslagens intention.

Specifikt er Danner derfor også positiv over for intentionen om at sidestille tilsnigelse til samleje med voldtægt, herunder den forhøjede straf ramme svarende til samleje uden samtykke, idet dette vil styrke kvinder, der udsættes for seksuel vold.

Misbrug af religiøs afhængighed

Danner er desuden positivt indstillede over for udvidelsen af det strafbare område i straffelovens § 220 og § 225, jf. § 220, om groft misbrug af en persons arbejdsmæssige, økonomiske eller behandlings- eller plejemæssige afhængighed til at skaffe sig samleje eller andet seksuelt forhold med vedkommende, så også en præst eller en religiøs leders misbrug af sin rolle og autoritet i menigheden til at skaffe sig samleje med personer, der er afhængige af relationen, omfattes.

Danner hæfter sig ved beskrivelsen i lovforslagets punkt 2.7 om groft misbrug af religiøs afhængighed. Her beskrives gældende ret efter bestemmelsen i straffelovens § 220 om groft misbrug af en persons arbejdsmæssige, økonomiske eller behandlings- eller plejemæssige afhængighed til at skaffe sig samleje eller andet seksuelt forhold med vedkommende. Danner vil i den forbindelse gerne benytte anledningen til at fremhæve behovet for, at økonomisk vold, hvorved en ægtefælle med trussel om økonomiske konsekvenser opnår samleje med sin ægtefælle, der efter sin indre overbevisning ikke ønsker at deltage i samlejet, kan straffes, hvis gerningspersonen på baggrund af de samlede omstændigheder vidste eller

burde vide, at ægtefællen ikke har haft reel mulighed for at give udtryk for sin indre overbevisning om ikke at samtykke i samlejet.

Beskikkelse af bistandsadvokat

Endelig er Danner positive over for muligheden for beskikkelse af en bistandsadvokat til forurettede, der har været udsat for grooming, herunder ret til vederlagsfri samtale med advokat forud for evt. anmeldelse, idet dette vil stille økonomisk vanskeligt stillede kvinder bedre i retsprocessen.

Med venlig hilsen

Mette Marie Yde

Direktør/CEO

Tel.: +45 30 78 58 60

Justitsministeriet

Sendt til: strafferetskontoret@jm.dk og anbr@jm.dk.

4. oktober 2022

Vesterbrogade 32
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
dlo@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dok.nr. D-2022-035862

Høringsvar over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed)

Danske Advokater takker for muligheden for at afgive høringsvar. Dette høringsvar er udarbejdet i samarbejde med Danske Advokaters fagudvalg for strafferet og straffeproses.

Overordnede bemærkninger

Danske Advokater støtter generelt op om at sikre værn mod krænkelser og overgreb.

Grooming

Danske Advokater støtter indførsel af en selvstændig strafbestemmelse for grooming, som skal medvirke til at forebygge seksuelle krænkelser af børn.

Det bemærkes, at grooming som en selvstændig kriminalitetsform kan give anledning til falske beskyldninger og misbrug. Det er derfor vigtigt, at personer, der beskyldes for grooming har en reel og lige ret til eget forsvar og fair rettergang.

Ad pkt. 2.1.2

Vi finder det på samme måde som Justitsministeriets arbejdsgruppe afgørende at værne om børns retssikkerhed. Vi bemærker, at aldersgrænsen i nærværende udkast fastsættes til 18 år, samt at hensyn bag aldersgrænsen skal balanceres. Det fremgår af aftalen af den 29. juni 2022, at der er planlagt en evaluering efter 2 år. Når bestemmelsen har været i anvendelse i 2 år, vil medlemmer af Danske Advokaters fagudvalg have anvendt bestemmelsen i praksis, og vi opfordrer derfor til, at Danske Advokater inddrages i evalueringen.

Ad pkt. 2.2.3

Det bemærkes, at sager om grooming sidestilles med sager om blufærdighedskrænkelser, når det kommer til den forurettedes adgang til at få beskikket en bistandsadvokat. De to bestemmelser adskiller sig imidlertid, idet

beskyttelseshensynet i de to bestemmelser ikke er sammenlignelige, da forurettede i den nye grooming-bestemmelse jf. lovtæksten er under 18 år.

Vi finder det derfor afgørende, at den forurettede, der i dette tilfælde er under 18 år, ydes en øget beskyttelse i form af adgang til en beskikket advokat, vederlagsfri vejledning fra en advokat forud for en evt. anmeldelse samt efter sagens afslutning. Vi foreslår derfor, at det overvejes, hvorledes det i praksis sikres, at de forurettede tidligst muligt sikres advokatbistand.

Sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt

Vi anerkender behovet for at følge et politisk ønske om strafskærpelse ved tilsnigelse af samleje, således at den der tilsniger sig samleje med en person, der forveksler gerningspersonen med en anden, straffes for voldtægt med fængsel indtil 8 år. Vi anser det for positivt, at den forurettede med ændringen opnår en forbedret retstilling.

Afsluttende bemærkninger

Danske Advokater takker for muligheden for at afgive høringssvar, og vi står altid gerne til rådighed for uddybende spørgsmål eller dialog.

Med venlig hilsen

Danielle Andrea Løw
Juridisk konsulent
Danske Advokater
dlo@danskeadvokater.dk

København d. 4. oktober 2022

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
strafferetskontoret@jm.dk og anbr@jm.dk.

Udtalelse fra Kvinderådet vedr. Forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed) j.nr. 2022-731-0103

Kvinderådet takker for invitationen til at indgive en udtalelse. Kvinderådet har enkelte bemærkninger.

Selvstændig kriminalisering af grooming

Kvinderådet støtter forslaget om en selvstændig kriminalisering af grooming i straffeloven. Kvinderådet tilslutter sig høringssvaret fra Digitalt Ansvar herunder særligt forslaget om at udvide grooming-bestemmelsen til at omfatte personer med mentalt handicap, i så fald denne mentale alder lægefagligt vurderes lavere end 18 år.

Afskaffelse af tilsnigelsesparagraffen

Kvinderådet støtter forslaget om at tilsnigelse til samleje fremover karakteriseres som voldtægt. Kvinderådet finder, at dette vil være i bedst overensstemmelse med den samtykkebaserede voldtægtslovgivning.

Groft misbrug af religiøs afhængighed

Med lovforslaget foreslås det at udvide straffelovens § 220 til også at omfatte en religiøs leders grove misbrug af et medlem af menigheden og et medlem af dennes menighed bestående af afhængighedsforhold.

Kvinderådet er enig med regeringen i, at det er uacceptabelt, hvis en religiøs leder groft misbruger sin særlige rolle og autoritet i menigheden til at skaffe sig samleje med personer fra menigheden. Dog er Kvinderådet bekymret for ligestillingen af "arbejds-mæssig, økonomisk, behandlings- eller plejemæssig afhængighed" (som i dag er omfattet af straffelovens §220) med "religiøs afhængighed".

Niels Hemmingsensgade 10, 2 / 1153 Copenhagen K
tlf. + 45 3312 80 87 / kvinderaadet.dk

Kvinderådet mener, at fokus bør være på kriminalisering af de handlinger, hvormed en person udnytter sin særlige status til at skaffe sig samleje, og ikke afgøres af, hvem den person, der udfører disse handlinger, er.

Med venlig hilsen

Lise Johansen

Direktør

Niels Hemmingsensgade 10, 2 / 1153 Copenhagen K
tlf. + 45 3312 80 87 / kvinderaadet.dk

D. 4. oktober 2022

Hørings svar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed)

Ved en mail af den 6. september 2022 har Justitsministeriet anmodet Det Kriminalpræventive Råd om eventuelle bemærkninger.

I den anledning skal DKR udtale, at vores mission er at skabe tryghed ved at oplyse om og forebygge kriminalitet.

DKR hilser overordnet set initiativerne i lovforslaget velkomne.

Straf bør dog ikke stå alene. Hvis vi skal løse de underliggende problemer med digitale krænkelser og voldtægt, er straf i sig selv ikke nok. Derfor er brug for bl.a. forebyggelse og oplysning.

Hvad angår voldtægt har DKR gjort os til talsmænd for, at der skal gøres langt mere for at forebygge voldtægt. Der er behov for at sætte ind tidligt og gå systematisk til værks. Desværre har forebyggelsen ikke tilstrækkeligt fokus, når det kommer til voldtægt og seksuelle overgreb. DKR anbefaler derfor helt overordnet set på voldtægtsområdet, at regeringen tager et initiativ på tværs af ministerområder og sætter sig for at udarbejde en national forebyggelsesstrategi af voldtægt og seksuelle overgreb. Det kræver, at relevante aktører inddrages med henblik på at tilvejebringe viden og inspiration til, hvordan den nødvendige forandring kan skabes. En sådan strategi bør først og fremmest være helhedsorienteret og komme hele vejen rundt om problemstillingen

Hvad angår den helt nye bestemmelse vedr. grooming mener DKR, at børn og unge bedst kan beskyttes mod overgreb og krænkelser på nettet, når de kender deres rettigheder, og ved hvor de kan få hjælp ved ubehagelige oplevelser. Derfor skal der sættes tidligt ind med undervisning i digitale krænkelser på skolerne med særligt fokus på grænser, samtykke og lovgivning. Det kræver desuden, at fagpersonalet og ledelsen på de enkelte skoler har de nødvendige redskaber til at håndtere og forebygge digitale krænkelser. Derfor opfordrer DKR til at lærere og skoleledere skal tilbydes opkvalificering ift. at kunne forebygge, håndtere og undervise i krænkelser på nettet.

Med venlig hilsen

Anna Karina Nickelsen
Sekretariatschef, Det Kriminalpræventive Råd

Til:

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Høringsvar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed)

Foreningen Digitalt Ansvar, der arbejder for at forebygge og bekæmpe digitale krænkelse og digital vold, har med stor interesse læst lovforslaget og har følgende bemærkninger.

Overordnede bemærkninger

Eftersom Digitalt Ansvar var inviteret med i Justitsministeriets arbejdsgruppe for at vurdere behovet for ændringer, er vi meget glade for at se, at der er blevet lyttet til arbejdsgruppens overvejelser og anbefalinger. Ændringerne flugter således både med de anbefalinger, som arbejdsgruppens flertal gav udtryk for, og den aldersgrænse på 18 år, som Digitalt Ansvar, Børns Vilkår og Red barnet anbefalede i forhold til en selvstændig kriminalisering af grooming: [Rapport fra arbejdsgruppen om digitale krænkelse \(justitsministeriet.dk\)](#)

Vi vurderer, at lovforslaget vil være med til at styrke beskyttelsen af ofre for digitale krænkelse ved:

- at ligestille de overgreb, der sker digitalt med overgreb, som foregår i det fysiske rum.
- at slå fast, at ofre ikke bærer skyld for det forløb, der leder op til et overgreb, ved selvstændigt at kriminalisere grooming.
- at straffelovens § 223, stk. 1, der forbyder seksuelle relationer med personer under 18 år, som er betroet gerningspersonen til undervisning, opdragelse eller lignende, udvides, så den fremover også kommer til at omfatte blufærdighedskrænkelser.

Bemærkning om personer med mentale handicap

Det bør overvejes, om den foreslåede § 231 om grooming bør udvides til også at omfatte personer med et mentalt handicap, hvis mentale alder lægefagligt vurderes lavere end 18 år.

Personer med et mentalt handicap kan være lette ofre for gerningspersoner, der kan udnytte deres mentale overlegenhed. Denne gruppe er særligt udsatte, på samme måde som børn og unge.

En udvidelse vil også flugte med de menneskeretlige forpligtelser, beskrevet i art. 16. i FN's Handicapkonvention, der siger at:

”Deltagerstaterne skal gennemføre effektiv lovgivning og effektive politikker, herunder lovgivning og politikker med fokus på kvinder og børn, for at sikre, at udnyttelse, vold og misbrug rettet mod personer med handicap opdages, efterforskes og, hvor det er hensigtsmæssigt, underkastes retsforfølgning.”

Det må formodes, at risiko for grooming er til stede i mange sager vedr. straffeloven § 218, der siger, at den, der ved udnyttelse af en persons sindssygdom eller mentale retardering skaffer sig samleje med den pågældende, straffes med fængsel indtil 4 år.

En udvidelse af grooming-bestemmelsen vil ikke være afgørende for strafudmålingen i sager vedr. § 218, på samme måde, som den foreslåede grooming-bestemmelse heller ikke vil være udslagsgivende, hvor der dømmes i sammenstød med f.eks. § 216 om voldtægt.

En udvidelse, der omfatter mentale handicap, vil dog sikre, at grooming-sager, i de tilfælde hvor offeret falder ind under betegnelsen som mentalt handicappet, bliver behandlet ved domstolene i, alene eller i sammenstød med andre forbrydelser, som en selvstændig ugerning, og kan på samme måde som for børn have betydning for forurettedes skyldfølelse.

Forældelse

Digitalt Ansvar deler Børns Vilkårs opfattelse af, at den foreslåede § 231 om grooming omfattes af straffelovens § 93 b, stk. 2, hvorefter der ikke indtræder forældelse ved overtrædelse af en række bestemmelser vedrørende seksuelt misbrug af børn.

Udvidelse af straffelovens § 225 – sextortion

Med lovforslaget vil det være op til domstolene at vurdere grovhed i et spektrum fra ”at blive tvunget til at berøre egne bryster” til ”indføring af genstande”.

§ 225 træder altså kun i kraft, når den forurettede tvinges til at udføre seksuelle handlinger på sig selv af en vis grovhed.

Hvis den forurettede befinder sig i et afhængighedsforhold og igennem en længere periode blive truet til at sende intimt materiale i væsentligt omfang – dog uden decideret seksuel aktivitet/evt. indføring af genstande – så vil der fortsat skulle rejses tiltale og straffes efter §§ 232 og 260, idet § 225 så ikke finder anvendelse.

Vi anbefaler derfor, at en udvidelse heraf overvejes. Således at også tilfælde af sextortion, hvor der er tale om et afhængighedsforhold og en åbenlys magtforskydning, falder ind under § 225.

Herudover anbefaler vi, at der udarbejdes en analyse af retspraksis om udvidelse af § 225 om sextortion og den nye bestemmelse om grooming § 231, to år efter loven er trådt i kraft, for at vurdere sammenhængen mellem lovændringernes intentioner og virkning.

Formålet med at udvide § 225 formodes at være, at alle ofre for sextortion ønskes beskyttet. Uanset køn. Der opfordres derfor til at se på de kønnede aspekter i formuleringerne, idet også drenge bliver udsat for både grooming og sextortion, uanset at der ikke er tale om indførelse af genstande.

Vedr. beskikkelse af bistandsadvokat forud for eventuel politianmeldelse

Idet retsplejeloven § 741 a foreslås ændret (idet ny § 231 skal indsættes), bør man i samme ombæring indsætte § 235 i retsplejeloven § 741 a.

Vi har tidligere gjort opmærksom på – i høringssvar vedr. indsættelse af § 242 om stalking – at ofre i sager om digitale krænkelser kan have udfordringer med at få tilkendt ret til en bistandsadvokat. Idet der er tale om ofre, som i den grad har brug for bistand og vejledning – både forud for og under en eventuel efterforskning og retssag – bør der tages højde herfor i retsplejelovens regler.

Således vil de samme regler gælde for alle ofre og i alle retskredse – på tværs af landet. Og ikke som nu, hvor det er op til den enkelte dommer at vurdere, om det enkelte offer for en digital krænkelse bør have ret til en bistandsadvokat eller ej.

Særligt ift. retsplejelovens § 334 a, stk. 2, hvoraf det fremgår at "*salær og eventuel godtgørelse fastsættes af retten i den kreds, hvor forbrydelsen er begået*" bør der ske afklaring af, hvor man fra lovgivers side mener, at online grooming er begået. Om det er i forurettedes retskreds, eller gerningspersonens.

Dette medfører i sager om digitale krænkelser ofte udfordringer, idet ofrene ikke nødvendigvis er bosiddende i samme del af landet som gerningspersonen. Netop fordi der er tale om en digital kriminalitet, som ikke kender til kommunegrænser, er det muligt – og sædvanligt – at gerningspersoner krænker ofre andre steder i landet.

Uddannelse og kommunikation

Da lovforslaget indeholder en helt ny grooming-bestemmelse og herved definition heraf, som berører mange begreber som manipulation, overlegenhed, magtforhold, modenhed og systematik, finder vi det relevant, at der afsættes midler til uddannelse og formidling af den nye bestemmelse. Det forebyggende potentiale i bestemmelsen vil kun opnås, hvis børn og unge forstår, hvad grooming er, og derfor går til politiet eller en voksen, og hvis politi og anklagemyndighed har et klart billede af, hvad de skal være opmærksomme på og bevissikre.

Med venlig hilsen

Digitalt Ansvar, Børnerådet, Red Barnet, Børns Vilkår, SSP Samrådet, Center for Digital Pædagogik, Offerrådgivningen og Landsorganisation af Kvindekrisecentre (LOKK).

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

strafferetskontoret@jm.dk
anbr@jm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF.: 33 96 97 98

DATO: 4. oktober 2022
SAGSNR.: 2022 - 3048
ID NR.: 847113

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed)

Ved brev af 6. september 2022 har Justitsministeriet anmodet Advokatrådet om en udtalelse til ovennævnte udkast til lovforslag.

Advokatrådet skal i den anledning bemærke følgende:

1. Efter forslaget indføres der i straffelovens § 231 en særskilt bestemmelse om grooming, der defineres som det forhold, at gerningspersonen systematisk eller ved manipulation under udnyttelse af en på alder og erfaring beroende overlegenhed opbygger en relation til en person under 18 år med forsæt til at udsætte den pågældende for en seksuel krænkelse.

Advokatrådet finder det generelt glædeligt, at forslaget har afsæt i et grundigt forarbejde udført af en arbejdsgruppe med bred deltagelse af fagfolk. Advokatrådet kan i det væsentlige tilslutte sig de overvejelser, som ligger til grund for forslaget om indførelse af en særskilt bestemmelse om grooming og den nærmere udformning af denne.

Den foreslåede bestemmelse om grooming tilsigter at ramme tilfælde, hvor der ikke kan føres bevis for forsøg på et konkret seksuelt overgreb. I forhold til straffelovens almindelige forsøgsregler indebærer bestemmelsen, at der ses bort fra kravet til forsættets konkretisering. Det vil således alene være en forudsætning for bestemmelsens anvendelse, at gerningspersonen opbygger relationen med forsæt til at begå en handling, som er strafbar efter en eller flere bestemmelser i straffelovens 24. kapitel om seksualforbrydelser. Det vil derimod ikke være afgørende, om det kan konstateres, hvilken bestemmelse i nævnte kapitel, som gerningspersonen havde forsæt til at overtræde. Hvorvidt der foreligger fornødent

forsæt til at overtræde den foreslåede bestemmelse, vil bero på de konkrete omstændigheder i sagen.

Det er anført i bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse om grooming, at det i praksis kan være vanskeligt at sondre mellem strafværdige forhold og tilladelige kontakter, herunder at afklare, om der har været forsæt til at begå et seksuelt overgreb. De hermed forbundne retssikkerhedsmæssige udfordringer kræver særlig opmærksomhed fra alle professionelle aktører i processen.

Advokatrådet kan i den forbindelse tilslutte sig bemærkningerne om vigtigheden af at sikre, at den foreslåede bestemmelse ikke anvendes over for almindelig kontakt med unge over den kriminelle lavalder, og at det i den forbindelse er særlig væsentligt at stille relevante krav til forskellen mellem den mistænkte og den forurettede i forhold til alder, erfaring eller udvikling.

Advokatrådet noterer sig med tilfredshed, at det er tanken at evaluere anvendelsen af bestemmelsen om grooming efter to år med henblik på overvejelser om et eventuelt behov for præcisering eller ændring af bestemmelsen. Advokatrådet medvirker i øvrigt gerne hertil.

2. I forlængelse af forslaget om indførelse af en ny bestemmelse om grooming foreslås det, at forurettede i disse sager skal have mulighed for at få beskikket en bistandsadvokat, ligesom de skal have adgang til en vederlagsfri samtale med en advokat både før politianmeldelse og efter sagens afslutning.

Advokatrådet har ingen særlige bemærkninger til denne del af forslaget, men henviser til de generelle overvejelser, som er aktuelle i forbindelse med afklaringen af bistandsadvokaters rolle, se herom Advokaten nr. 3, 2022 side 26-30.

3. Der påtænkes en udvidelse af straffelovens § 223, stk. 1, så bestemmelsen fremover kommer til at omfatte blufærdighedskrænkelser. Ændringen vil indebære, at en elev fremover ikke med diskulperende virkning vil kunne samtykke til, at en lærer udsætter en elev for en blufærdighedskrænkende handling.

Advokatrådet har ikke særlige bemærkninger til denne del af forslaget.

4. Straffelovens definition af andet seksuelt forhold end samleje påtænkes udvidet, så det fremover også kommer til at omfatte seksuelle handlinger, som gerningspersonen formår den forurettede til at udføre på sig selv, herunder såkaldt sextortion. Udvidelsen vil indebære, at sådanne forhold vil kunne straffes efter § 225 om andet forhold end samleje.

Advokatrådet har noteret sig, at det i bemærkningerne til forslaget fremgår, at det klare udgangspunkt for anvendelse af det foreslåede andet led i straffelovens § 225, forudsætter at den mistænkte har overværet eller modtaget et foto, en video eller lignende af den seksuelle handling.

5. Terminologien i straffeloven ændres, så ”pornografisk” materiale fremover betegnes som ”seksuelt” materiale. I en række af straffelovens bestemmelser, vil det, der i dag betegnes som ”pornografisk materiale”, fremover i almindelighed skulle betegnes som ”seksuelt materiale” eller – for så vidt angår materiale med personer under 15 år – ”overgrebsmateriale”.

Advokatrådet har ikke særlige bemærkninger til denne del af forslaget.

6. Det foreslås desuden, at tilsnigelse af samleje med en person, der forveksler gerningspersonen med en anden, sidestilles med voldtægt ved indsættelse af et nyt 2. pkt. i straffelovens § 216, stk. 1. Tilsnigelse af samleje vil herefter også være karakteriseret som voldtægt. Formålet er, at gøre strafferammen for voldtægt ved tilsnigelse den samme som for voldtægt ved samleje uden samtykke. Samtidig foreslås det, at straffen for tilsnigelse af samleje skærpes til det dobbelte af, hvad der i dag efter retspraksis fastsættes for tilsnigelse af samleje.

Med den foreslåede ændring er der ikke tilsigtet nogen ændring i gerningsindholdet for tilsnigelse af samleje. Tilfælde, hvor forurettede som følge af en vildfarelse, forveksler gerningspersonen med en anden, vil fremover være omfattet af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 216 om voldtægt. Forhold, hvor gerningspersonen f.eks. opnår samleje ved at lyve om sin identitet eller foregiver at være velhavende eller kendt, vil derimod fortsat ikke være strafbart efter den foreslåede ændring. Ændringen vil desuden ikke berøre den nugældende samtykkebaserede voldtægtsbestemmelse i straffelovens § 216, stk. 1, og det allerede fastlagte samtykkebegreb.

Advokatrådet kan tilslutte sig denne del af forslaget, som forekommer velbegrundet.

7. Det foreslås tillige at udvide det strafbare område i straffelovens § 220 og § 225, jf. § 220, om groft misbrug af en persons arbejdsmæssige, økonomiske eller behandlings- eller plejemæssige afhængighed til at skaffe sig samleje eller andet seksuelt forhold med vedkommende. Dette skal ske ved indsættelse af et nyt 2. pkt. i straffelovens § 220 med det formål at kriminalisere forhold, hvor en religiøs leder groft misbruger det afhængighedsforhold, som kan bestå mellem en religiøs

Sekretariatet

**ADVOKAT
SAMFUNDET**

leder og et medlem af dennes menighed, til at opnå samleje med det pågældende medlem.

Advokatrådet har ikke særlige bemærkninger til denne del af forslaget.

Med venlig hilsen

Andrew Hjuler Crichton
generalsekretær

Anne Sofie Brix

Fra: Alma Malkoc
Sendt: 5. oktober 2022 14:09
Til: £Strafferetskontoret (951s18); Anne Sofie Brix
Emne: Høring - Udkast til lovforslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelse, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed) J.nr. (2022-731-0103)

Sag: 2022-731-0103
Sagsdokument: 2601189

Til Justitsministeriet

Vedrørende J.nr. (2022-731-0103)

Digitaliseringsstyrelsen har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

DIGITALISERINGSSTYRELSEN

Alma Malkoc

Stud.jur.

Kontor for jura

E-mail: almmal@digst.dk

www.digst.dk – fordi hverdagen er digital

Du bedes venligst være opmærksom på, at Digitaliseringsstyrelsen ved modtagelsen af din meddelelse behandler de personoplysninger om dig, der fremgår af beskeden. Dette sker som led i Digitaliseringsstyrelsens myndighedsudøvelse. Du kan læse mere om, hvordan Digitaliseringsstyrelsen behandler dine personoplysninger, og hvilke rettigheder du har som registreret mv., i styrelsens privatlivspolitik <https://digst.dk/om-os/privatlivspolitik/>

Vestre Landsret Præsidenten

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

14. oktober 2022

Sendt pr. mail til strafferetskontoret@jm.dk og anbr@jm.dk

J.nr.: 22/17668-2
Sagsbehandler: Lars B Olesen

Justitsministeriet har ved brev af 6. september 2022 (sagsnr. 2022-731-0103) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Jens Røn

Anne Sofie Brix

Fra: Mikael Sjöberg <MikaelSjoeberg@OestreLandsret.dk>
Sendt: 31. oktober 2022 13:22
Til: £Strafferetskontoret (951s18)
Cc: Anne Sofie Brix; Gitte Lene Pedersen; Anders Raagaard - Contact
Emne: udkast til ændring af straffeloven og retsplejeloven

Sag: 2022-731-0103
Sagsdokument: 2625147

Justitsministeriet
Strafferetskontoret

Ved mail af 6. september 2022 har justitsministeriet anmodet om Dommerforeningens eventuelle bemærkninger til udkast til forslag om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed)

Lovudkastet har været drøftet i Dommerforeningens bestyrelse.

I den anledning skal jeg meddele, at lovudkastet ikke giver anledning til bemærkninger.

Der henvises til sagsnr. 2022-731-0103

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Landsdommer/Formand for Den Danske Dommerforening
Direkte: + 45 99 68 65 01/ + 45 21 66 18 49

**DEN DANSKE
DOMMERFORENING**

Østre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

1. november 2022

J.nr.: 22/17414-2

Sagsbehandler: CRJ

Justitsministeriet har ved brev af 6. september 2022 (sagsnr. 2022-731-0103) anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Initiativer mod digitale krænkelser, sidestilling af tilsnigelse af samleje med voldtægt og udnyttelse af religiøs afhængighed).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Carsten Kristian Vollmer

Ellen Busck Porsbo